

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Verantwoording
2. Organisatie
3. Cijfers
4. Jaarrekening 2021

In de bijlagen bij dit jaarverslag vindt u een overzicht van rechterlijke uitspraken waarbij de AP in 2021 partij was en een overzicht van de wetgevingsadviezen die de AP in 2021 heeft uitgebracht.

Voorwoord

Je zal maar op de verkeerde lijst staan. Een lijst met een mengelmoes aan gegevens, feiten en vermoedens, rijp en groen door elkaar. En als je eenmaal – buiten jouw schuld – op die lijst terecht bent gekomen, kom je er niet meer vanaf. Word je bestempeld als mogelijk fraudeur. Dit maakten talloze Nederlanders mee. Zij stonden op de zwarte lijst Fraude Signalering Voorziening (FSV) van de Belastingdienst. In 2021 kwam de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) naar buiten met ons onderzoek naar FSV.

Na de Toeslagenaffaire bleek er dus nog meer mis bij de Belastingdienst. En kreeg het vertrouwen in de overheid opnieuw een knauw. Terwijl mensen bij overheidsinstanties niet kunnen zeggen: ‘de privacyvoorwaarden bevallen me niet, ik ga wel naar een ander’. Mensen moeten er blind op kunnen vertrouwen dat juist de overheid uiterst zorgvuldig met hun gegevens omgaat.

We zijn als samenleving op het punt gekomen dat we weten dat digitalisering niet zonder waardenafweging kan. Digitalisering moet verantwoord zijn. Iedere nieuwe ontwikkeling of tool vraagt van ons: willen we dit als samenleving en als burger? Daarin past niet dat mensen onterecht ongelijk worden benaderd of behandeld. Toch komt dat nog te vaak voor. Dat gebeurt zowel bij de overheid als bij organisaties en bedrijven. Mensen worden bijvoorbeeld steeds vaker met hulp van technologie, zoals algoritmes, geselecteerd of in groepen ingedeeld. We moeten ons daarom (blijven) afvragen: is de basis van de technologie ethisch en worden privacyrechten gerespecteerd? Komen mensen niet ten onrechte in de knel?

De AP stak de afgelopen jaren - en ook in 2021 - veel tijd in het toezicht op onze overheid. Daar gebeurt namelijk veel op het gebied van persoonsgegevens, met goede én zorgelijke kanten. Zo zien we een toenemende behoefte om gegevens van burgers te delen, de ‘datahonger’. Niet alleen tussen overheden maar ook tussen overheden en andere organisaties. De vraag is steeds ook of het delen van al die data strikt noodzakelijk is en uiteindelijk niet leidt tot ongewenste gevolgen. De overheid zou zich hiervan beter bewust moeten zijn.

Aan de andere kant is het op zich een goede ontwikkeling dat er veel aandacht is voor de wettelijke onderbouwing om die datadeling te reguleren. Waarbij we in onze rol van wetgevingsadviseur als AP onze stem laten horen. Vaak gaat het om reparatiewetgeving voor al bestaande verwerkingen door de overheid. We moeten ook regelmatig optreden richting diezelfde overheid. In 2021 hebben we boetes uitgedeeld aan de eerder genoemde Belastingdienst in de Toeslagenaffaire, maar ook aan het UWV en de gemeente Enschede.

Samen met onze collega-toezichthouders in de European Data Protection Board (EDPB) pakken we onze rol ook internationaal op. Als EDPB kijken we naar Europese wetsvoorstellen die een grote impact hebben op de bescherming van persoonsgegevens.

In 2021 hadden we naast de overheid ook aandacht voor organisaties en bedrijven. Uiteraard gingen we veel het gesprek aan; vanuit de gedachte ‘voorkomen is altijd beter dan genezen’. Juist deze handreiking naar buiten wordt ook zeer gewaardeerd en is echt hard nodig. Maar we traden ook op. Boetes waren er onder meer voor Booking, Transavia en TikTok.

Daarnaast stond het onderwerp cybersecurity en datalekken hoog op de agenda. Het aantal meldingen van datalekken nam in 2021 weer toe, en de datalekken waren ook meer impactvol.

Extra aandacht krijgt en kreeg daarnaast artificiële intelligentie & algoritmes; een van onze focusgebieden. We zijn dan ook blij met de ambities in het regeerakkoord met betrekking tot het toezicht op algoritmes en de aanvullende rol van de AP hierin. En het extra budget van bijna €4 miljoen hiervoor. De AP onderzoekt hoe er vanaf 2023 invulling aan zal worden gegeven.

Meer goed nieuws uit het coalitieakkoord: het budget van de AP loopt gedurende enkele jaren geleidelijk op tot 8 miljoen euro extra. Het besef dat de AP moet groeien, lijkt daarmee geland. Uiteindelijk is er veel meer nodig voor de bescherming van burgers en het bevorderen van naleving bij organisaties en overheden, maar dit is een stap in de goede richting. We kunnen, in het licht van de snelle digitalisering waar miljarden in omgaan, daarmee als toezichthouder weer meer bereiken.

Ook in 2021 waren er uitdagingen. Zo merkten we nog altijd de effecten van de pandemie op de dagelijkse gang van zaken. En zijn de werkvoorraden en wat die van onze medewerkers vragen nog steeds een zorgelijk punt. We werken er hard aan de basis op orde te hebben, ondanks budgetkrapte en uitdagende werkomstandigheden. Bijvoorbeeld met een nieuw zaakstelsel waarmee we efficiënter kunnen werken. Toch hadden we graag meer gedaan in 2021. Maar in dit jaarverslag staan we vooral stil bij de mijlpalen die we behaald hebben - groot en klein. Het zijn er nogal wat. Daarvoor bedanken we onze medewerkers die zich iedere dag weer inzetten, en alle partijen waar we mee samenwerken binnen en buiten Nederland.

Aleid Wolfsen, Monique Verdier en Katja Mur

BESTUURSVERSLAG

1. Verantwoording

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is de onafhankelijke Nederlandse toezichthouder op de bescherming van persoonsgegevens. Het toezichtveld van de AP is groot en omvat iedere organisatie die persoonsgegevens verzamelt en verwerkt. Dit zijn nationale én internationale bedrijven, de overheid op elk niveau – waaronder politie en justitie – maar bijvoorbeeld ook onderwijs- en zorginstellingen, (sport)verenigingen en stichtingen.

Digitalisering raakt alle vlakken van onze samenleving en economie. Vrijwel ieder proces en beleidsstuk heeft namelijk een digitale component. We kunnen het offline bestaan niet meer los zien van de online wereld. Online producten en diensten hebben voordelen. Zo kunnen ze perfect afgestemd worden op klanten en gebruikers. Maar digitalisering brengt ook privacyrisico's met zich mee. Het gaat namelijk hand in hand met een almaar toenemende verzameling en verwerking van persoonsgegevens.

De AP is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt. Het toezicht van de AP is dus van groot belang, zodat organisaties en bedrijven uiterst nauwkeurig omgaan met persoonsgegevens. Burgers worden hierdoor tegen het onzorgvuldige gebruik van data door bedrijven en de overheid – een van de grootste verwerkers van persoonsgegevens – beschermd.

De politieke aandacht voor digitalisering nam in 2021 sterk toe. Zo werd in april de Tweede Kamercommissie Digitale Zaken officieel ingesteld en werd digitalisering een belangrijk onderdeel in het coalitieakkoord van kabinet-Rutte IV. De AP juicht deze ontwikkeling toe, maar blijft zich ook sterk maken voor het grondrecht van gegevensbescherming. Zodat digitalisering verantwoord gebeurt en toezicht voldoende wordt gefinancierd.

Om haar taken goed uit te voeren, heeft de AP een breed scala aan bevoegdheden. Deze worden enerzijds ingezet om organisaties te stimuleren het juiste te doen – bevorderen – en ongelukken te voorkomen en anderzijds om in te grijpen – bewaken – als het toch fout gaat. De AP richt zich hierbij met name op de in de Focus 2020-2023 vastgelegde focus- en aandachtsgebieden. Daarnaast is het werk van de AP onlosmakelijk verbonden aan dat van de Europese Unie (EU) en de andere Europese privacytoezichthouders verenigd in de European Data Protection Board (EDPB).

In dit hoofdstuk legt de AP verantwoording af over de belangrijkste resultaten uit 2021, die in hoofdstuk 3 cijfermatig worden toegelicht. We gaan in op de volgende onderwerpen: de drie focusgebieden van de AP (datahandel, digitale overheid en artificiële intelligentie (AI) & algoritmes), wetgevingsadvisering, de positionering van de Functionaris gegevensbescherming (FG), toezicht op PSD2 (herziene Payment Services Directive) en het internationale werk van de AP. Daarnaast geven we aan wat we niet hebben kunnen doen door een voortdurend tekort aan budget. Tot slot blikken we vooruit op 2022.

Focusgebieden AP

In 2020 verscheen de 'AP Focus 2020-2023: Dataprotectie in een digitale samenleving'. Daarin staan de focusgebieden waarop de AP tot en met 2023 extra nadruk legt bij het toezicht: datahandel, digitale overheid en AI & algoritmes. Die extra nadruk is nodig. Het zijn impactvolle onderwerpen waar bedrijven en organisaties dagelijks mee bezig zijn en die burgers dagelijks beïnvloeden. 2021 was het tweede jaar dat we aan deze focus- en aandachtsgebieden werkten. Met de volgende activiteiten en resultaten tot gevolg.

Datahandel

Er komen steeds meer producten en diensten waarbij persoonsgegevens worden gebruikt en/of verzameld. Deze producten en diensten creëren vervolgens meer data. Dit heeft voordelen; de data kunnen worden gebruikt om bijvoorbeeld gericht producten en diensten aan te bieden. Maar ook nadelen: er vindt steeds meer ongeoorloofde doorverkoop van persoonsgegevens aan derden plaats, die vervolgens kunnen worden gebruikt om ons te beïnvloeden en te sturen. Dit vindt zowel nationaal als internationaal plaats. Ook is er een aantal grote spelers waar al die verschillende soorten data bij elkaar komen, waardoor er enkele grote partijen heel veel informatie uit verschillende bronnen bij elkaar brengen. Het focusgebied Datahandel kent 4 aandachtsgebieden: Toezicht op doorverkoop data, Profilering, Internet of Things en Behavioral Advertising. Hieronder staan enkele highlights.

Boete voor Locatefamily.com

De AP heeft Locatefamily.com een boete opgelegd van 525.000 euro. Locatefamily.com is een platform waar mensen contactgegevens kunnen zoeken van familieleden die zij uit het oog zijn verloren of van mensen met wie zij graag in contact willen komen. Op het platform staan persoonsgegevens van mensen over de hele wereld, ook uit de EU. Zo'n 700.000 Nederlanders staan vermeld op de site. De site en daarmee ook alle persoonsgegevens zijn voor iedereen vrij toegankelijk.

Locatefamily.com publiceert adresgegevens en telefoonnummers van mensen, vaak zonder dat die mensen dat weten. Als zij hun gegevens willen laten schrappen is dat niet eenvoudig. Locatefamily heeft namelijk geen vertegenwoordiger in de EU. Dat is een overtreding van de privacywet en de reden van de boete. Doordat deze gegevens openbaar beschikbaar zijn, worden deze gegevens ook gebruikt door andere partijen die hier geld aan kunnen verdienen.

Locatefamily.com werkt internationaal. Ook andere Europese toezichthouders ontvingen klachten over het bedrijf. Daarom werkte de AP in het onderzoek samen met 9 andere Europese privacytoezichthouders en met de Canadese privacytoezichthouder.

→ [Boete van 525.000 euro voor Locatefamily.com](#)

Wetgevingsadvies over het afschermen van woonadressen zzp'ers in Handelsregister

De AP ziet op dit moment geen noodzaak voor het openbaar maken van adressen van zzp'ers via het Handelsregister. Het Handelsregister is bedoeld om rechtszekerheid te garanderen. Zodat mensen en bedrijven kunnen opzoeken of de persoon met wie ze zaken doen, ook bevoegd is om namens het bedrijf te spreken. Die vraag is bij zzp'ers niet aan de orde. De zzp'er is zelf het bedrijf en vertegenwoordigt verder niemand. Bovendien zijn bedrijven verplicht om op iedere factuur hun adres te vermelden. Dus hun

zakenpartners beschikken vaak al over het adres van zzp'ers en hoeven daarvoor niet het Handelsregister te raadplegen. De AP raadt aan voortaan de woonadressen van zzp'ers alleen beschikbaar te maken voor bepaalde beroepsgroepen en instanties, zoals advocaten, notarissen en deurwaarders. Het onnodig openbaar maken van persoonsgegevens levert een extra risico op. Namelijk dat deze gegevens onrechtmatig worden gebruikt of doorverkocht.

→ [AP: scherm woonadressen zzp'ers af in Handelsregister](#)

Interview over datahandel met Cecile Schut in magazine 'Data Cybersecurity & Privacy'

In maart 2021 sprak directeur Systeemtoezicht, Beveiliging en Technologie Cecile Schut met het magazine 'Data Cybersecurity & Privacy' over datahandel. In dit interview ging zij onder meer in op de betekenis van datahandel, het perspectief van de AP op dit onderwerp en hoe illegale datahandel tegen te gaan.

→ [Interview: The Dutch DPA on data brokering](#)

Digitale overheid

Centrale en lokale overheden, uitvoeringsorganisaties en politie en justitie beschikken over een grote hoeveelheid – vaak gevoelige en bijzondere – persoonsgegevens. De overheid werkt gericht aan het inzetten van persoonsgegevens. Dit is ook nodig, want de overheid kan niet achterblijven in digitalisering. Maar er zijn ook risico's. De AP vindt het belangrijk dat de overheid verantwoordelijk omgaat met persoonsgegevens.

Belastingdienst

In oktober 2021 publiceerde de AP het onderzoek naar het verwerken van persoonsgegevens in een interne applicatie genaamd de Fraude Signalering Voorziening. Hierin nam de Belastingdienst personen op die in het verleden fraude hadden gepleegd en personen waarvan het vermoeden bestond dat ze mogelijk belasting- of toeslagenfraude zouden hebben gepleegd. De AP kwam tot de conclusie dat met het gebruik van FSV veel van de kernbeginselen van de privacywet AVG (en haar voorloper) door de Belastingdienst op ernstige wijze werden geschonden.

→ [Zwarte lijst FSV van Belastingdienst in strijd met de wet](#)

Daarnaast heeft de AP aan de Belastingdienst een boete van 2,75 miljoen euro opgelegd voor het jarenlang op een onrechtmatige, discriminerende en daarmee onbehoorlijke wijze verwerken van de (dubbele) nationaliteit van aanvragers van kinderopvangtoeslag. Het onderzoekrapport was het jaar ervoor gepubliceerd.

→ [Boete Belastingdienst voor discriminerende en onrechtmatige werkwijze](#)

GGD

Begin 2021 werd bekend dat er na datadiefstal op grote schaal persoonsgegevens werden verhandeld die afkomstig waren uit twee belangrijke coronasystemen van de GGD. De AP heeft opheldering geëist. De

GGD liet daarop weten de betreffende burgers goed en snel te informeren over de diefstal. In november bleek uit onderzoek van de AP dat er nog steeds wezenlijke risico's bestonden voor de bescherming van persoonsgegevens bij het testen, vaccineren en het bron- en contactonderzoek tijdens de coronapandemie. De AP droeg daarom de 25 GGD'en en brancheorganisatie GGD GHOR Nederland op om op korte termijn meer maatregelen te nemen om persoonsgegevens beter te beschermen.

→ [GGD moet persoonsgegevens beter beschermen](#)

Verkiezingen

De AP heeft voorafgaand aan de landelijke verkiezingen in maart 2021 een handleiding gepubliceerd over privacy bij verkiezingscampagnes. Met daarin aandachtspunten voor politieke partijen die met hun campagne leden en potentiële leden digitaal willen bereiken (microtargeting). Het belangrijkste aandachtspunt is dat het om de verwerking van zogeheten bijzondere persoonsgegevens gaat, waarvoor speciale regels gelden.

→ [AP publiceert handleiding voor privacy verkiezingscampagnes](#)

Samenwerkingsverbanden/ongeoorloofd delen

De AP heeft in 2021 over een groot aantal wetsvoorstellen geadviseerd, die als doel hadden het mogelijk maken van het delen van persoonsgegevens tussen publieke en/of private partijen (grondslagen). Bijvoorbeeld de Wet gegevensverwerking samenwerkingsverbanden (WGS) en de NCTV-wet. De AP heeft in deze adviezen ernstige zorgen geuit over de bescherming van burgers.

→ [AP adviseert Eerste Kamer: neem WGS niet aan](#)

→ [NCTV-wetsvoorstel lijkt vrijbrief en maakt controle moeilijk](#)

Beveiliging

In het algemeen geldt dat de AP ook in 2021 wekelijks meerdere meldingen van datalekken vanuit overheidsorganisaties ontving. Een deel van deze meldingen is nader onderzocht, wat in het minste geval leidt tot (streng) voorlichting en soms leidt tot een onderzoek met het oog op handhaving.

In juli legde de AP het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) een boete van 450.000 euro op voor het onvoldoende beveiligen van de verzending van groepsberichten.

→ [UWV krijgt boete voor slechte beveiliging bij verzending groepsberichten](#)

Smart cities

De AP heeft in 2021 een breed verkennend onderzoek naar smart cities afgerond. Uit dit onderzoek blijkt dat de ontwikkeling op veel vlakken nog onvoldoende volwassen is, vooral wat betreft de gemeentelijke privacyorganisatie, het betrekken van burgers, en het voldoen aan de accountabilityverplichtingen onder de AVG. Het rapport is tezamen met aanbevelingen voor gemeenten gepubliceerd op de website van de AP. De inhoud en de aanbevelingen zijn door AP-medewerkers uitgedragen in seminars en presentaties.

→ [AP publiceert aanbevelingen voor smart cities](#)

Tevens heeft de AP in 2021 een boete van 600.000 euro opgelegd aan de gemeente Enschede voor de inzet van wifitracking in haar binnenstad, om zo unieke bezoekers aan haar binnenstad te tellen. Meetkastjes in de winkelstraten vingden de wifisignalen op van de mobiele telefoons van passerende mensen. De inbreuk op de privacy van de bezoekers van de binnenstad en van de mensen die daar wonen en werken was niet noodzakelijk voor de uitvoering van een wettelijke taak van een gemeente, wat de AVG vereist.

→ [Boete gemeente Enschede om wifitracking](#)

Artificiële intelligentie & algoritmes

Steeds meer bedrijven en organisaties maken gebruik van algoritmes en AI. Dit biedt voordelen en leidt tot nieuwe nuttige toepassingen. Maar de inzet van AI en algoritmes kent ook risico's en schadelijke effecten. Als AP zijn wij verantwoordelijk voor het toezicht op persoonsgegevens en daarmee ook op de toepassing van AI en algoritmes waarbij persoonsgegevens worden gebruikt. Binnen het focusgebied AI & algoritmes zijn onderstaande highlights te noemen.

Internationaal

Opinie EDPB/EDPS AI Act

In april 2021 heeft de Europese Commissie het voorstel AI Act gepubliceerd. De European Data Protection Board (EDPB) heeft samen met de EDPS een '[Joint Opinion](#)' geschreven en in juni ingediend en gepubliceerd. De AP is – als onderdeel van de EDPB en vanwege het belang van het onderwerp – co-rapporteur geweest voor deze opinie. Centraal staat de aandacht voor de bescherming van persoonsgegevens en het toezicht hierop, als het om AI-toepassingen gaat.

Het commissievoorstel voor de AI Act is de start van een wetgevingstraject waarbij in 2021 ook Raadsvoorstellen en opinies van andere stakeholders zijn verschenen. De AP volgt dit traject op de voet, heeft gesprekken met stakeholders en uit waar nodig de zorgen die er zijn rondom het commissievoorstel.

Studie transparantie en inzagerecht bij gebruik algoritmes

Op initiatief van de AP is door de European Data Protection Board (EDPB) een korte studie uitgezet met als kernvraag: hoe kan transparantie - dus inzage en informatie - geboden worden bij geautomatiseerde besluitvorming? Deze studie is in september 2021 afgerond. De AP heeft in de begeleidingscommissie gezeten om het behalen van de gestelde doelstellingen te monitoren en mee te lezen tijdens het onderzoekstraject. De studie is bedoeld voor intern gebruik door de toezichthouder(s). De uitkomsten van de studie zullen zowel intern als extern gebruikt worden om meer guidance te bieden op dit onderwerp.

Toezicht nationaal

Werkgroep Toezicht op AI

De AP neemt actief deel aan de werkgroep Toezicht op AI waarin zo'n vijftien toezichthouders en inspecties gezamenlijk kennis delen, ontwikkelingen bespreken en elkaar versterken in het toezicht op AI. De werkgroep is actief sinds 2019. In 2021 heeft de AP presentaties gehouden en input geleverd voor bijeenkomsten, bijvoorbeeld over persoonsgegevens in algoritmische verwerkingen en de door de Europese Commissie voorgestelde AI Act.

Start samenwerkingsverbanden/overeenkomsten

Om effectief toezicht te kunnen houden op algoritmische systemen zijn goede samenwerkingen tussen toezichthouders nodig. De AP heeft daarom in 2021 drie samenwerkingsverbanden en –overeenkomsten vernieuwd of opgestart. Namelijk met:

- Agentschap Telecom. Het gaat om een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst op toezichtstaken met bijzondere aandacht voor kennisdeling en toezicht op algoritmes.
- College voor de Rechten van de Mens. In 2021 zijn gesprekken over versterkte samenwerking gestart, gezien de toenemende raakvlakken in het werk.
- Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT). Het gaat om een nieuw samenwerkingsverband met AFM, ACM en het Commissariaat voor de Media. Deze partijen gaan waar nodig [intensiever samenwerken](#) om zo het toezicht op digitale activiteiten te versterken.

Ontwikkelingen

Intern kennis delen over ontwikkelingen in sectoren

Binnen de AP is vanuit het programma AI & algoritmes op verzoek van (interne) sectorteam in 2021 gesproken over de relevante ontwikkelingen in elke sector, zoals het onderwijs. Ook zijn er brainstormsessies geweest om te zorgen dat de inzet en ontwikkeling van algoritmes binnen de sectoren meer integraal wordt benaderd. Algoritmische systemen worden in toenemende mate ingezet in vrijwel alle sectoren. Daarom is het samenbrengen van kennis over het thema en sectorale kennis nodig om de ontwikkelingen te kunnen volgen en waar nodig te adresseren.

Guidance

Website AP: dossier algoritmes

Op AP-website vinden bezoekers een nieuw [dossier AI & algoritmes](#). Hierin staat algemene informatie over het onderwerp en worden veelgestelde vragen beantwoord. Het dossier is gericht op verwerkingsverantwoordelijken die algoritmische systemen willen inzetten.

Optredens in de media

Een selectie van media-optredens:

- [EenVandaag: Victor Klos over Gezichtsherkenning](#)
- [Fake Me Hard podcast 'On Deception': Gerald Hopster over transparantie en algoritmes](#)

Presentaties voor stakeholders en organisaties

De AP geeft regelmatig voorlichting over hoe algoritmische systemen onder de AVG ingezet kunnen worden en welke verplichtingen dat met zich meebrengt.

Onderzoeken

Betrokken bij onderzoeken

De AP heeft in 2021 een aantal klachten en signalen ontvangen over mogelijke AVG-schendingen waarbij een algoritmisch systeem een rol speelde. Daarnaast wordt ook regelmatig overlegd tussen interne afdelingen over signalen en onderzoeken naar mogelijke AVG-schendingen waar een algoritmisch systeem bij betrokken is.

Ook dit deed de AP in 2021

Handreiking Wgs

In 2021 heeft de AP een [handreiking Wet gemeentelijke schuldhulpverlening \(Wgs\)](#) opgesteld. De Wgs regelt dat mensen met (dreigende) problematische schulden bij gemeenten terecht kunnen voor onder meer advies, schuldbemiddeling of een saneringskrediet. De gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) geeft meer duidelijkheid over wat wel en niet mag bij de verwerking van persoonsgegevens voor (de toeleiding naar) schuldhulpverlening. Toch blijken er in de praktijk nog veel vragen te zijn. Daarom heeft de AP een handreiking opgesteld met aandachtspunten. Hiermee moeten gemeenten en hulpverleners rekening houden om aan de privacywetgeving te voldoen. Deze handreiking is gepubliceerd op de website van zowel AP als de VNG en is op 21 december 2021 ook nog gepubliceerd in het magazine I-Bestuur.

Functionarissen gegevensbescherming (FG's)

In onze strategie om naleving te bevorderen speelt het contact met Functionarissen gegevensbescherming een sleutelrol. Volgens de AVG moeten bepaalde organisaties een interne privacytoezichthouder aanstellen en deze bij ons aanmelden. In 2021 is het aantal aangemelde FG's gegroeid tot bijna 12.000.

De AP merkt dat FG's een steeds stevigere positie krijgen in het interne toezicht binnen een organisatie. Op deze manier kan de FG de rol van contactpunt tussen AP en organisatie naar behoren vervullen.

De AP biedt FG's de mogelijkheid om via telefoon en email in contact te komen met de AP en vragen te stellen. In 2020 is de wijze waarop we de vragen van FG's beantwoorden gewijzigd, om duidelijk te maken dat de AP geen advies kan geven over de toepassing van de AVG in concrete gevallen. We hebben sindsdien gemerkt dat de aard van de vragen is veranderd naarmate de functie en rol van FG's bekender zijn geworden. Waar in voorgaande jaren het zwaartepunt van het contact met FG's lag in kennisopbouw, is nu de positionering van FG's een belangrijk onderwerp waarover contact met de AP wordt gezocht.

Om de vragen over de positionering van FG's op gestructureerde en onderbouwde wijze te kunnen afdoen is in 2021 [een paper gepresenteerd met daarin acht uitgangspunten ten aanzien van de rollen, processen en verantwoordelijkheden van FG's](#).

In 2021 bleef de pandemie een belangrijk onderwerp voor FG's. Er was veel behoefte aan duiding en meedenken over de interpretatie van (nieuwe) regelgeving in relatie tot de verwerking van (medische) gegevens. In veel organisaties werd naar de FG gekeken om juridisch uitsluitsel te geven, en dat werd ervaren als een zware verantwoordelijkheid.

AP draagt Ministerie van Justitie en Veiligheid op om de opvolging van 34 DPIA's te onderzoeken

De AP heeft naar aanleiding van het datalek bij de NL-Alert applicatie in 2020 een onderzoek ingesteld. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de AP het ministerie van Justitie en Veiligheid er in 2021 op aangesproken dat de opgestelde DPIA voor de NL-Alert applicatie niet is gevolgd. Dat wil zeggen dat de definitieve wijze van uitvoering van de NL-Alert applicatie niet strookt met wat is vastgesteld tijdens de DPIA. Mogelijk heeft dit geleid tot het datalek bij de NL-Alert applicatie.

Om soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen heeft de AP eind 2021 aan het ministerie van Justitie en Veiligheid verzocht om een nader onderzoek in te stellen naar 34 DPIA's. Deze 34 DPIA's gaan over verwerkingen die onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid plaatsvinden. Het ministerie van Justitie en Veiligheid moet van de AP toetsen of de praktijk van de verwerking in lijn is met de inhoud van de DPIA's, en of de naar aanleiding van de DPIA's getroffen maatregelen voldoende zijn gebleken om de vastgestelde risico's te mitigeren. In 2022 zal het ministerie van Justitie en Veiligheid aan de AP rapporteren over de uitkomsten van het onderzoek.

Voorafgaande raadpleging Google producten in het onderwijs

De AP heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid en Nederlandse onderwijsinstellingen geadviseerd over hun voorafgaande raadpleging over de inzet van Google producten in het onderwijs en bij de Rijksoverheid. Op grond van dit advies hebben deze organisaties overeenstemming bereikt met Google over maatregelen gericht op de eerder geconstateerde privacyrisico's bij het gebruik van deze producten. Door deze interventie is de bescherming van persoonsgegevens van vele kinderen die in het onderwijs werken met Google producten en medewerkers van de Rijksoverheid in belangrijke mate verbeterd.

Boete TikTok vanwege schenden privacy kinderen

De AP heeft videoapp TikTok een boete van 750.000 euro opgelegd wegens het schenden van de privacy van jonge kinderen. De informatie die de Nederlandse gebruikers – veelal jonge kinderen – van TikTok kregen bij het installeren en gebruiken van de app, was in het Engels en daardoor niet goed te begrijpen. Door de privacyverklaring niet in het Nederlands aan te bieden legde TikTok onvoldoende uit hoe de app persoonsgegevens verzamelt, verwerkt en verder gebruikt. Dat is in strijd met de privacywetgeving, waarin het uitgangspunt is dat altijd duidelijk moet zijn wat er met je persoonsgegevens gebeurt.

De AP heeft de verschillende uitkomsten van het onderzoek overgedragen aan de Ierse privacytoezichthouder. Aanvankelijk had TikTok geen hoofdvestiging in Europa en kon de AP dit vanuit Nederland oppakken, maar tijdens het onderzoek van de AP heeft TikTok zich definitief gevestigd in Ierland. De AP was vanaf dat moment alleen nog bevoegd om te oordelen over de privacyverklaring van TikTok, omdat de overtreding was beëindigd. Het is nu aan de Ierse toezichthouder om ons onderzoek af te ronden en een definitief oordeel te vellen over de andere mogelijke privacyschendingen die de AP heeft onderzocht.

→ [Boete TikTok vanwege schenden privacy kinderen](#)

AP waarschuwt voor privacyrisico's in het onderwijs

De AP heeft de trends en risico's voor de bescherming van persoonsgegevens in het onderwijs in kaart gebracht. Ook heeft de AP de onderwijssector aanbevelingen gegeven, zodat onderwijsinstellingen zorgvuldig omgaan met de gevoelige gegevens van leerlingen, studenten, ouders en medewerkers. De onderwijssector heeft aangegeven zich goed te kunnen vinden in de bevindingen van de AP. De sector is inmiddels al aan de slag gegaan met de aanbevelingen.

Om een aantal aanbevelingen goed op te kunnen volgen, heeft de onderwijssector echter behoefte aan een meer faciliterende en coördinerende rol vanuit de overheid. Dit signaal baart de AP zorgen. We brengen daarom de trends, risico's en aanbevelingen in een paper onder de aandacht van de Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De AP signaleert drie belangrijke trends en risico's:

1. monitoring van leerlingen en studenten;

2. afhankelijkheid van grote leveranciers;
3. meer uitwisseling van gegevens in samenwerkingsverbanden.

De aanbevelingen van de AP zijn gericht op het op orde krijgen van de basis en het versterken van de positie van de onderwijssector in de digitale maatschappij. Het profileren van kwetsbare gebruikers, zoals kinderen, brengt risico's met zich mee.

→ [AP waarschuwt voor privacyrisico's in het onderwijs](#)

Toezicht op PSD2

PSD2 staat voor de herziene Payment Services Directive. Het is een Europese richtlijn voor betaaldienstverleners. Deze richtlijn regelt onder meer dat niet alleen banken maar ook andere partijen toegang tot een betaalrekening mogen krijgen, mits daarvoor een grondslag aanwezig is én een klant daar uitdrukkelijk mee heeft ingestemd. Nederlandse bedrijven die door middel van deze toegang rekeninginformatiediensten willen aanbieden (zogenoemde account information service providers, 'AISPs'), moeten daarvoor een vergunning hebben van De Nederlandsche Bank (DNB). Het toezicht op PSD2 is verdeeld over verschillende toezichthouders. Naast de AP zijn dit de DNB, ACM en AFM. Het toezicht op de privacyaspecten van PSD2 ligt vooral bij de AP.

In 2021 is de eerste fase van het onderzoek naar account information service providers (AISPs) afgesloten met eindgesprekken met ondervraagde AISPs, en gesprekken over dataminimalisatie met de Nederlandse Vereniging voor Banken. Door de branche is dit opgepakt. De inzichten uit dit onderzoek zijn gedeeld in EDPB-verband. De AP heeft daarnaast een actieve bijdrage geleverd aan de nationale evaluatie van de PSD2 wetgeving die is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Financiën. De tweede fase van het onderzoek naar AISPs wordt opgestart.

Gedurende het hele jaar is er contact geweest met De Nederlandsche Bank (DNB) over nieuwe vergunninghouders. De werkwijze waarbij nieuwe vergunninghouders een informatiebrief van de AP ontvangen over de algemene AVG-verplichtingen die mogelijk op de Third Party Providers (TPPs) van toepassing zijn, is ook in 2021 doorgezet. Daarnaast heeft de AP periodiek contact gehad met de collega-toezichthouders Autoriteit Financiële Markten (AFM), Autoriteit Consument & Markt (ACM) en DNB.

Internationaal

De verwerking van persoonsgegevens stopt natuurlijk niet bij de Nederlandse grens. Daarom werkt de AP intensief samen met de Europese en internationale partners. Dit gebeurt in de eerste plaats binnen de European Data Protection Board (EDPB). Daarnaast werkt de AP samen met partners buiten de EU en in vaste comités voor gecoördineerd toezicht op politie, justitie en grensbewaking.

Internationale onderzoeken

De internationale onderzoeken van de AP gaan over mogelijke schendingen van de AVG met een grensoverschrijdend aspect. In de praktijk zijn dit onderzoeken naar de verwerking van persoonsgegevens door internationaal opererende organisaties. Of naar verwerkingen met een significante impact op betrokkenen (de mensen van wie gegevens worden verwerkt) in meerdere EU-landen.

Boete voor Transavia

In maart 2021 is het internationale onderzoek naar Transavia afgerond, wat heeft geleid tot een boete van 400.000 euro voor het slecht beveiligen van persoonsgegevens. Transavia is een internationaal bedrijf met klanten uit verschillende landen, waarbij de hoofdvestiging in Nederland zit. Daarom nam de AP het voortouw bij dit internationale onderzoek, waarbij continu is afgestemd met andere betrokken Europese privacytoezichthouders.

→ [AP beboet Transavia om slechte beveiliging persoonsgegevens](#)

European Data Protection Board (EDPB)

Omdat de AVG een Europese wet is, is het belangrijk dat deze in alle EU-landen op dezelfde manier wordt uitgelegd en toegepast. Zo krijgt iedereen daadwerkelijk dezelfde privacybescherming en is er duidelijkheid voor organisaties die in meerdere EU-lidstaten actief zijn. De privacytoezichthouders uit de EU werken hiertoe samen binnen de EDPB.

Ook publiceert de EDPB adviezen, besluiten en guidelines met uitleg over de AVG. De AP draagt als rapporteur bij aan het opstellen van deze publicaties. Hierbij richt de AP zich op onderwerpen waar Nederlandse burgers en bedrijven bovengemiddeld door worden geraakt. Zoals guidelines over een sector die in Nederland sterk vertegenwoordigd is. In 2021 was de AP voor 11 projecten (co)rapporteur.

AP-voorzitter Aleid Wolfsen is één van de twee vicevoorzitters van de EDPB. Daarnaast is de AP coördinator van de subgroep Enforcement en de Taskforce Fining.

Bindende besluiten

In 2021 heeft de EDPB twee bindende besluiten genomen:

- [Binding decision on the dispute arisen on the draft decision of the Irish Supervision Authority regarding WhatsApp Ireland under Article 65 \(1\) \(a\) GDPR](#)
- [Urgent binding decision on the request under Article 66 \(2\) GDPR from the Hamburg \(German\) Supervisory Authority for ordering the adoption of final measures regarding Facebook Ireland Limited](#)

Bij deze onderzoeken waren privacytoezichthouders uit meerdere EU-landen betrokken, waaronder de AP.

Guidelines

De EDPB heeft in 2021 verschillende guidelines gepubliceerd die bepaalde onderwerpen uit de AVG verduidelijken. Deze guidelines worden in publieke consultatie gezet, om feedback vanuit het bedrijfsleven, (internationale) organisaties en de wetenschap mee te nemen. Pas na deze ronde van publieke consultatie neemt de EDPB de guidelines definitief aan. In 2021 heeft de EDPB onder andere guidance gegeven over *connected cars*, *virtual voice assistants* en *targeting of social media users*, maar ook over het melden van datalekken, de eigen interne procedure van de EDPB voor beslechting van geschillen en hoe je moet omgaan met internationale doorgifte als de AVG zelf al van toepassing is op persoonsgegevens.

→ [Overzicht van alle AVG-guidelines tot nu toe](#)

Ook hebben de Europese privacytoezichthouders in 2021 een gezamenlijk advies uitgebracht over de voorstellen voor een digitaal groen certificaat (coronareispas), hebben ze gezamenlijk gepleit voor een verbod op gezichtsherkenning en een statement uitgevaardigd over de nieuwe Digitale Strategie van de Europese Unie. Meer informatie is te vinden op de [EDPB-website](#).

Politie, justitie en grensbewaking

In 2021 is de AP gestart met werkzaamheden in kader van het dossier Grenzen en Veiligheid, waarvoor het ministerie van Justitie en Veiligheid extra budget beschikbaar heeft gesteld. De wetsvoorstellen die onderdeel zijn van dit dossier introduceren een drietal nieuwe Europese informatiesystemen, een wijziging van het bestaande SIS informatiesysteem en interoperabiliteit tussen deze grootschalige systemen. De AP houdt hierbij toezicht op een complex en omvangrijk veld, gebaseerd op een gecompliceerd wettelijk kader. In de systemen worden grote hoeveelheden (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt, waardoor er grote belangen gemoeid zijn met een zorgvuldige verwerking.

Terrorisme en criminaliteit worden steeds vaker op Europees niveau bestreden. Daarbij wisselen de bevoegde autoriteiten in de lidstaten, zoals politie en justitie, steeds meer persoonsgegevens uit. Bijvoorbeeld van verdachten. Ook wisselen de EU-lidstaten (persoons)gegevens uit om de grenzen van het Schengengebied te bewaken en justitiële taken uit te voeren. In verband met deze uitwisseling zijn diverse grootschalige Europese informatiesystemen opgericht, zoals:

- Schengen Informatiesysteem II (SIS II): informatie over signaleringen binnen het Schengengebied, zoals gegevens over gezochte of vermiste personen of over gestolen voertuigen;
- Visum Informatiesysteem (VIS): gegevens voor visumverlening;
- Eurodac: vingerafdrukken van personen die asiel aanvragen in een EU-lidstaat.

Deze EU systemen bestaan meestal uit een centraal deel en nationale systemen die onderling aan elkaar gekoppeld zijn, waarbij op de verwerking van persoonsgegevens onafhankelijk toezicht bestaat. Er is sprake van een gecoördineerd toezicht door de EDPS met alle nationale toezichthouders om samen toe te zien op de bescherming van de persoonsgegevens die via deze systemen worden uitgewisseld. Voor elk informatiesysteem is er een onafhankelijk toezichthoudend orgaan. De AP maakt namens Nederland deel uit van deze organen en heeft in 2021 digitaal deelgenomen aan de overleggen van deze toezichthoudende groepen op het gebied van politie, justitie en grensbewaking.

In de Europol Cooperation Board (ECB) wordt ook door de nationale toezichthouders samengewerkt met de EDPS, die toezichthouder is op Europol, het Europese agentschap voor bestrijding van ernstige criminaliteit en ondersteuning van nationale politiediensten. Daarnaast is eind 2020 het Coordinated Supervision Committee (CSC) binnen het EDPB-kader opgericht, waarbinnen overleg wordt gevoerd over een aantal bestaande systemen en organisaties alsook de nog op te richten nieuwe Europese systemen. Momenteel vindt onder het CSC overleg plaats over:

- Interne Markt Informatiesysteem (IMI): hiermee worden gegevens over bijvoorbeeld beroepskwalificaties uitgewisseld;
- Eurojust: coördinatie en ondersteuning op het gebied van justitiële samenwerking;
- Europees Openbaar Ministerie (EOM): is in juni 2021 van start gegaan en houdt zich bezig met de aanpak van Europese fraude.

In april 2021 heeft een Europees evaluatieteam de AP aan een *peer review* onderworpen in het kader van de Schengenevaluatie Dataprotectie van Nederland. Daarmee wordt getoetst of de AP en andere nationale organisaties en diensten (de Politie, Marechaussee, Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en het ministerie van Buitenlandse Zaken) hun taken die ze op grond van de Schengen-regelgeving hebben, goed uitvoeren. Deze evaluatie vindt eens in de vijf tot zeven jaar plaats door middel van een bezoek aan ons land, maar werd deze keer online uitgevoerd. De AP ontvangt over de evaluatie in 2022 een rapport met een beoordeling en aanbevelingen.

Internationale samenwerking buiten de EU

De coronacrisis heeft het belang van internationale samenwerking benadrukt. Door de wereldwijde pandemie en de bestrijding ervan kregen privacytoezichthouders overal ter wereld met dezelfde vraagstukken te maken. Ook het afgelopen jaar heeft de AP het als zeer waardevol ervaren om kennis te delen en ervaringen uit te wisselen met zowel de Europese collega's als met collega-toezichthouders buiten de EU.

Global Privacy Assembly

De AP heeft in oktober 2021 deelgenomen aan de online 43ste editie van de Global Privacy Assembly (GPA). Er zijn tijdens de conferentie 5 resoluties aangenomen, waaronder een resolutie over digitale kinderrechten en over de strategische koers van de GPA. Daarnaast zijn er tijdens de conferentie 11 werkgroeprapporten aangenomen. De AP neemt deel aan de werkgroepen voor digitaal onderwijs en de werkgroep voor internationale samenwerking in handhaving. Voor die laatste werkgroep worden er regelmatig *safe space sessions* georganiseerd. Daarop kunnen toezichthouders wereldwijd inbellen en hun ervaringen delen t.a.v. handhaving op een bepaald onderwerp. Het delen van kennis en ervaring is waardevol en geeft de AP de kans om ook buiten de grenzen van de EU samen te werken met collega-toezichthouders.

→ [Meer informatie over de Global Privacy Assembly](#)

Europese conferentie van privacy- en dataprotectietoezichthouders

De privacytoezichthouders van de lidstaten van de Raad van Europa, de EDPS en de Europese gemeenschappelijke toezichthoudende organen op het terrein van politie en justitie komen elk voorjaar bij elkaar in een besloten conferentie. Vanwege de coronacrisis is de geplande Europese Conferentie ([Lenteconferentie](#)) in 2021 opnieuw uitgesteld. De AP neemt deel aan de werkgroep die de strategische richting van de Europese conferentie bepaalt en die hopelijk gezamenlijk kan worden besproken tijdens de geplande conferentie in 2022.

Een subgroep van de Europese conferentie is de jaarlijkse Case Handling Workshop (CHW). Op 16 en 17 november hebben 3 medewerkers van de AP online deelgenomen aan de CHW die door de toezichthouder in Gibraltar werd georganiseerd. Tijdens de CHW kunnen zaakbehandelaren hun ervaringen uitwisselen op het gebied van klachtbehandeling, behandeling van datalek meldingen en het opleggen van sancties.

Global Privacy Enforcement Network (GPEN)

De AP heeft in 2021 deelgenomen aan diverse online conference calls van het GPEN-netwerk, waarin toezichthouders wereldwijd best practices delen met elkaar. De onderwerpen zijn divers, maar richten zich voornamelijk op handhaving.

→ [Meer informatie over het GPEN](#)

Wetgevingsadvisering

Wetgevingsadvisering door de AP

Wetgeving kan een basis bieden voor het verwerken van persoonsgegevens zonder dat de burger dat zelf wil. Maar de ruimte die de wetgever hier heeft, is zeker niet onbeperkt. Het gaat dan immers om een beperking op een grondrecht. En dat mag alleen als dat echt nodig is in het algemeen belang of voor rechten en vrijheden van anderen. En dan nog moet het doel glashelder zijn, mag het niet te ingrijpend zijn en moet de wetgeving vaak ook extra garanties bieden. De wetgever heeft dus een belangrijke rol bij het vinden van een goed evenwicht tussen wat moet in het algemeen belang en wat moet ter bescherming van de burger.

Om de wetgever daarbij te helpen en zo nodig te corrigeren eist de AVG dat de AP bij het opstellen van zulke wetgeving wordt geraadpleegd. Dit moet ervoor zorgen dat de voorgenomen verwerking strookt met de AVG en dat de risico's voor betrokkenen worden beperkt. Naast deze verplichte advisering kan de AP ongevraagd adviseren. Ook worden bijzonder belangwekkende wetsvoorstellen als project vaak al in de zogenoemde 'informele voorfase' opgepakt. Tot slot zijn er nog de gevallen waarin de AP op grond van de Wet politiegegevens wordt geïnformeerd over toestemming van de minister voor verstrekking van politiegegevens in bijzondere gevallen, zoals voor onderzoek.

Staat van de wetgeving

Uit het relatief grote aantal blanco adviezen (40) blijkt dat in een behoorlijk aantal gevallen de bescherming van persoonsgegevens in de ogen van de AP voldoende gewaarborgd was. Om uit te komen op een blanco advies is wel nodig dat de afwegingen ook helder zijn verantwoord in de (aparte paragraaf van de) toelichting op de wetgeving. De AP merkt wel op dat het in deze gevallen vaak gaat om wetgeving met een relatief bescheiden impact. De AP ziet dat voor nieuwe wetgeving doorgaans wel een data protection impact assessment (DPIA) wordt uitgevoerd en dat dat in veel gevallen ook materiaal oplevert voor een goede toelichting. Dat is positief. Toch zag de AP zich in 18 gevallen dus ook gedwongen bezwaar te maken tegen ongewijzigde voortzetting van een voorstel. Het gaat daarbij vaak juist om de belangrijke dossiers.

Nieuw in 2021: retour advies

Soms ziet de AP nog dat de toelichting bij regelgeving niet of nauwelijks aandacht besteedt aan de bescherming van persoonsgegevens. Het standpunt van de AP is dat het niet zo kan zijn dat uit de toelichting niet of nauwelijks blijkt dat de vereiste afwegingen zijn gemaakt, maar dat er wel advies wordt gevraagd. In 2021 introduceerde de AP daarom het zogenoemde 'retour advies', wat inhoudt dat geadviseerd wordt de toelichting aan te vullen met een paragraaf over gegevensverwerking en het verzoek om advies daarna opnieuw te doen.

Overstijgende thema's

Hoewel in de 106 adviesprojecten uiteraard talloos veel verschillende aspecten aan de orde kwamen, zijn er wel enkele thema's die opvielen en/of relatief veel aandacht vroegen:

1. *Wetgeving; basis voor de overheid én waarborg voor de burger*

Wetgeving over verwerking van persoonsgegevens moet evenredig zijn met het algemeen belang. Ook moet altijd uit de wet duidelijk zijn wat de doeleinden van de verwerkingen zijn en moet uit tekst en toelichting blijken dat die verwerkingen daarvoor ook écht nodig zijn. Verwerkingen die niet in verhouding zijn of waarvoor een gelijkwaardig alternatief bestaat, zijn dus niet toegestaan. En dat een middel *geschikt* is om het doel te behalen, is niet genoeg. Het is al jaren staand kabinetsbeleid dat in (een aparte paragraaf in) de toelichting duidelijkheid wordt geboden op dit soort punten. Toch had de AP had hierover (ook) dit jaar nog regelmatig opmerkingen.

Dat wekt de indruk dat wetgeving te vaak vooral gezien wordt als manier om een basis voor verwerkingen te scheppen en niet zozeer als een voertuig voor het vinden van het juiste evenwicht tussen wat het algemeen belang eist en wat de individuele burger aan bescherming toekomt. In een democratische rechtsstaat gaat het één echter niet zonder het ander. Regelgeving die te veel een vrijbrief biedt, kan dan ook steevast op bezwaar van de AP rekenen.

2. *Verantwoording in bestaande gevallen*

Soms zijn er verwerkingen die al in de praktijk worden uitgevoerd, maar die (ten onrechte) niet goed kunnen worden gebaseerd op wetgeving. Wetgeving om zulke situaties recht te zetten wordt op zichzelf toegejuicht. De voorgenomen regelgeving wordt dan door de AP op zichzelf staand beoordeeld, oftewel alsof het om toekomstige verwerkingen gaat en los van de eventuele wens om een onderzoek in te stellen. Er gelden dan dezelfde eisen aan de verantwoording van noodzaak en evenredigheid dus ongeacht wat mogelijk de gegroeide praktijk inmiddels is.

3. *Openbaarheid*

In een aantal belangrijke dossiers speelde het voornemen om persoonsgegevens openbaar te maken. In die gevallen moeten er bijzonder hoge eisen worden gesteld aan de onderbouwing van de noodzaak. Tegenwoordig is een persoonsgegeven dat eenmaal openbaar is immers feitelijk voor altijd openbaar. Al was het maar omdat iedereen dan makkelijk de gegevens kan verzamelen, eindeloos kan bewaren en aan iedereen kan verstrekken. Zeker als het om gegevens gaat waarmee mensen gestigmatiseerd kunnen worden, moet bijzonder goed beargumenteerd worden wat de noodzaak is om de gegevens openbaar te maken. In veel gevallen zal een systeem waarbij bepaalde personen in bepaalde gevallen toegang hebben tot bepaalde informatie immers ook voldoen.

4. *Gevoelige gegevens*

Bijzondere persoonsgegevens mogen niet verwerkt worden, tenzij er een uitzonderingsgrond geldt. Dat betekent meestal dat de uitzondering in de wet geregeld moet zijn. Die uitzonderingsgronden staan precies omschreven in de AVG. In principe is er maar één uitzonderingsgrond van toepassing waar nieuwe wetgeving dan aan zou moeten voldoen. Indien in een bijzonder geval toch meerdere uitzonderingsgronden nodig zijn, zal helder gemaakt moeten worden welk deel van de wetgeving onder welke uitzondering valt en waarom.

De AP heeft daarnaast in een aantal adviezen bezwaar gemaakt tegen het in algemene zin of bij wijze van vangnet opnemen van de bevoegdheid om ter uitvoering van de wet bijzondere persoonsgegevens en/of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard te verwerken. Uit (U)AVG en Grondwet is af te leiden dat de wetgever in formele zin de noodzaak van verwerking van die categorieën gevoelige persoonsgegevens juist zorgvuldig moet hebben afgewogen. Het is dus van groot belang dat de wetgever in wetteksten en toelichtingen duidelijk maakt wat de aard van de verwerkingen is waartoe hij een rechtsgrond biedt, en waarom dit gerechtvaardigd is. Als daarbij uit de wettekst al evident is dat het in een bepaald geval wel móet gaan om verwerking van gegevens van bijzondere en/of strafrechtelijke aard kan een expliciete bepaling in de wet zelf dát het om dergelijke gegevens gaat achterwege blijven. Voor de toelichting geldt dit uiteraard niet, aangezien gemotiveerd zal moeten worden dat een uitzonderingsgrond op het beginselverbod op verwerking van bijzondere persoonsgegevens aan de orde is en waarom dat zo is. Hetzelfde geldt m.m. indien het om strafrechtelijke gegevens gaat.

Adviezen met impact

In 2021 zag de AP regelmatig hoe de (eerdere) wetgevingsadviezen verschil maakten. Een aantal highlights:

Tijdelijke wet telecomdata

De AP heeft zich in 2020 krachtig verzet tegen het gebruik van telecomdata in de bestrijding van het coronavirus (monitoring door het RIVM van drukte en verplaatsingen) in het voorstel voor een Tijdelijke wet informatieverstrekking RIVM in verband met COVID-19. De effectiviteit van de inzet van telecomdata moest in verhouding staan tot de inbreuk op de privacy. Daarnaast [keek de AP](#) onder meer naar de vraag of de wetswijziging voldeed aan de kaders over privacy die binnen de Europese Unie zijn afgesproken.

Uit een brief van 17 januari 2022 [blijkt dat het nieuwe kabinet het wetsvoorstel niet door zal zetten](#).

Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS)

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) riep de Eerste Kamer in november 2021 op het voorstel voor de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS) in die vorm [niet aan te nemen](#). Het voorstel gaf overheidsorganisaties én private partijen zeer ruime bevoegdheden om persoonsgegevens met elkaar te delen. Dit kan grote gevolgen hebben voor mensen die ‘op het verkeerde lijstje’ terechtkomen.

Het derde advies van de AP over de WGS heeft geleid tot een waslijst aan voorgenomen aanscherpingen.

NCTV

Ook het advies over het wetsvoorstel om de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) ruimere bevoegdheden te geven om informatie over burgers te verzamelen, trok veel aandacht en leidde tot een aangescherpt wetsvoorstel. De AP vond het wetsvoorstel [niet goed](#) en adviseerde het flink te wijzigen, omdat het een vrijbrief leek en controle moeilijk maakte.

Doxing

Het advies over [doxing](#) gaf een duw aan het debat over de noodzaak van openbaarheid van allerlei gegevens in Kadaster en Handelsregister. Volgens het wetsvoorstel kunnen mensen via het strafrecht vervolgd worden voor het publiceren van iemands persoonsgegevens om diegene bang te maken. Maar om dit zogeheten doxing tegen te gaan, is het ook nodig dat de overheid zelf stopt met het zonder goede reden makkelijk toegankelijk maken van woonadressen via het Kadaster en het Handelsregister.

Wat de AP níét kon doen

De AP heeft een zeer groot en divers toezichtsterrein. Daarnaast heeft de AP een omvangrijk pakket aan wettelijke taken. Om effectief te zijn als toezichthouder, is het van belang dat de AP voldoende middelen en capaciteit heeft om deze taken uit te voeren.

Door tekorten in capaciteit en middelen heeft de AP, net zoals in 2020, in 2021 scherpe keuzes moeten maken. De AP heeft gekozen voor de activiteiten waarbij de impact voor burgers het grootst is. Hierdoor heeft de AP andere activiteiten niet of minder kunnen doen. Ook nemen de achterstanden bij activiteiten nog steeds toe.

Klachten

Veel burgers dienen een klacht¹ in over organisaties die de AVG niet naleven. De AP moet deze klachten behandelen, maar is onvoldoende in staat om organisaties waarover wordt geklaagd aan te spreken op hun gedrag. Of om er door middel van onderzoek en handhaving voor te zorgen dat zij de AVG alsnog gaan naleven.

Datalekmeldingen

Er kwamen in 2021 ongeveer 25.000 meldingen binnen van datalekken. Slechts bij enkele honderden meldingen kan de AP actie ondernemen, bijvoorbeeld door organisaties aan te spreken op hun werkwijze en hen te helpen deze te verbeteren. Of door een onderzoek te starten naar de mate waarin een bedrijf voldoende beveiligingsmaatregelen had getroffen.

Verkennde onderzoeken

De AP doet ook onderzoeken die niet direct gericht zijn op handhaving, maar die zijn bedoeld om te zien of bepaalde sectoren voldoen aan verplichtingen uit de AVG. De inzichten uit een verkennend onderzoek vormen onder andere input voor risicoanalyses ten behoeve van de risicosturing van de AP. Door de geringe capaciteit in 2021 heeft de AP slechts twee onderzoeken kunnen afronden en geen nieuwe verkennende onderzoeken op kunnen starten.

Innovatie

Door de beperkte capaciteit en middelen heeft de AP in 2021 niet kunnen investeren in de innovatie van haar toezicht door de inzet van technologie. Investerings zouden het toezicht van de AP effectiever kunnen maken. Bijvoorbeeld door vaak voorkomende toezichtsactiviteiten te automatiseren. Of door een diepgaande analyse van de aan de AP ter beschikking staande bronnen zoals de klachten en datalekmeldingen.

Wachttijden

Door een begrensde inzet op het afhandelen van instrumenten voor internationale doorgifte is hier de voorraad werk vrijwel gelijk gebleven. De wachttijden voor goedkeuring van Binding Corporate Rules is nog steeds 5 tot 7 jaar. Bedrijven geven in toenemende mate aan dat zij hierdoor niet gemotiveerd worden deze instrumenten in te zetten. Dit brengt als risico met zich mee dat persoonsgegevens niet volgens het

¹ De AP heeft ongeveer 19.000 klachten ontvangen in 2021.

Europese Recht beschermd zijn. Dit is zowel slecht voor internationale bedrijven gevestigd in Nederland als voor de rechtsbescherming van betrokkenen.

Doorlooptijden en beslistermijnen

Als gevolg van beperkte capaciteit is het niet altijd goed mogelijk gebleken om de gewenste doorlooptijden of wettelijk voorgeschreven beslistermijnen te halen. Omdat zaken die bij de AP binnenkomen wettelijke taken betreffen en dus afgehandeld moeten worden, betekent dit dat als gevolg van geringe capaciteit meer tijd nodig was om deze af te handelen. Het is immers niet mogelijk om deze zaken niet af te handelen.

Ongevraagd adviseren

De AP is niet toegekomen aan haar taak 'Ongevraagd adviseren'. Juist met ongevraagd advies kan veel bereikt worden. Ook heeft de AP onvoldoende tijd en capaciteit gehad om stelselmatig naleving te monitoren, inzichten op te doen, te delen en daaruit lering te trekken.

Aan de taak normuitleg is bijzonder beperkt invulling gegeven. Begrensd in aantal - alleen de belangrijkste en meest urgente onderwerpen - maar ook zijn er beperkt studies en analyses gemaakt en is doorgaans volstaan met collegiaal meedenken.

Opstellen van beleid

Er was voor de AP onvoldoende tijd en capaciteit voor het verder verbeteren van beleid zoals handhavingsbeleid en beleid ten aanzien van wetgevingsadvisering. Ook is de AP onvoldoende toegekomen aan het actualiseren van communicatie- en openbaarmakingsbeleid in het kader van handhaving, bezwaar en wetgevingsadvisering.

2. Organisatie

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is een zelfstandig bestuursorgaan met eigen rechtspersoonlijkheid. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de interne organisatie is ingericht. Daarnaast toont dit hoofdstuk de uitkomsten van de (interne) bedrijfsvoering, inclusief het financieel beheer en het inkoopbeheer.

Bestuur

Het bestuur heeft de leiding over de AP-organisatie. Het bestuur bestaat uit een voorzitter en twee leden. De voorzitter is per 1 augustus 2021 herbenoemd voor een periode van vijf jaar. De drie bestuursleden vormen een collegiaal bestuur. De voorzitter en de leden zijn betrokken bij alle werkzaamheden van de AP: toezicht, handhaving, klachtbehandeling, voorlichting, wetgevingsadvisering en bedrijfsvoering.

Monique Verdier (vicevoorzitter), Aleid Wolfsen (voorzitter) en Katja Mur (bestuurslid)

Directies

De AP bestaat uit vijf directies.

Directie Klantcontact en Controlerend onderzoek (KCO)

De directie KCO bestaat uit het Informatie- en Meldpunt Privacy (IMP) en twee onderzoeksafdelingen. IMP is het eerste aanspreekpunt voor burgers en organisaties met vragen over de AVG. Ook behandelt IMP privacyklachten van mensen.

De afdeling Eerstelijns onderzoek beoordeelt alle meldingen van datalekken, behandelt complexe klachten en doet beknopt onderzoek naar aanleiding van klachten of datalek meldingen. De afdeling Controlerend onderzoek doet uitgebreider en complexer onderzoek naar mogelijke overtredingen.

Directeur van de directie KCO is Gerard Bukkems.

Directie Systeemtoezicht, Beveiliging en Technologie (SBT)

De directie SBT bestaat uit de afdeling Systeemtoezicht en de afdeling Beveiliging en Technologie. De afdeling Systeemtoezicht houdt toezicht op de opzet, reikwijdte en werking van de interne privacyprocessen van organisaties. Ook is de afdeling aanspreekpunt voor brancheorganisaties en Functionarissen gegevensbescherming (FG's). Verder beoordeelt deze afdeling voorafgaande raadplegingen, vergunningaanvragen en privacyinstrumenten als gedragscodes.

Bij de afdeling Beveiliging en Technologie is de technologische privacyexpertise binnen de AP ondergebracht. De afdeling levert bijdragen aan de onderzoeken die de andere directies doen.

Directeur van de directie SBT is Cecile Schut.

Directie Juridische zaken en Wetgevingsadvisering (JZW)

De directie JZW is verantwoordelijk voor de corrigerende maatregelen die de AP oplegt. Verder behandelt de directie bezwaarzaken en vertegenwoordigt de directie de AP bij de nationale en Europese rechter.

Daarnaast geeft de directie gevraagd en ongevraagd advies over privacyaspecten van nieuwe wet- en regelgeving. Verder maakt de directie de juridische analyses die de AP nodig heeft om de AVG eenduidig uit te leggen.

Directeur van de directie JZW is Annita de Bruijne.

Directie Beleid, Internationaal, Strategie en Communicatie (BISC)

De directie BISC ontwikkelt het beleid en de (middel)langetermijnstrategie van de AP. Ook is de directie op internationaal gebied onder meer verantwoordelijk voor de behandeling van internationale zaken en het (gezamenlijke) toezicht op Europese informatiesystemen. De directie vertegenwoordigt de AP in internationale fora, zoals de European Data Protection Board (EDPB). Verder verzorgt de directie de interne en externe communicatie.

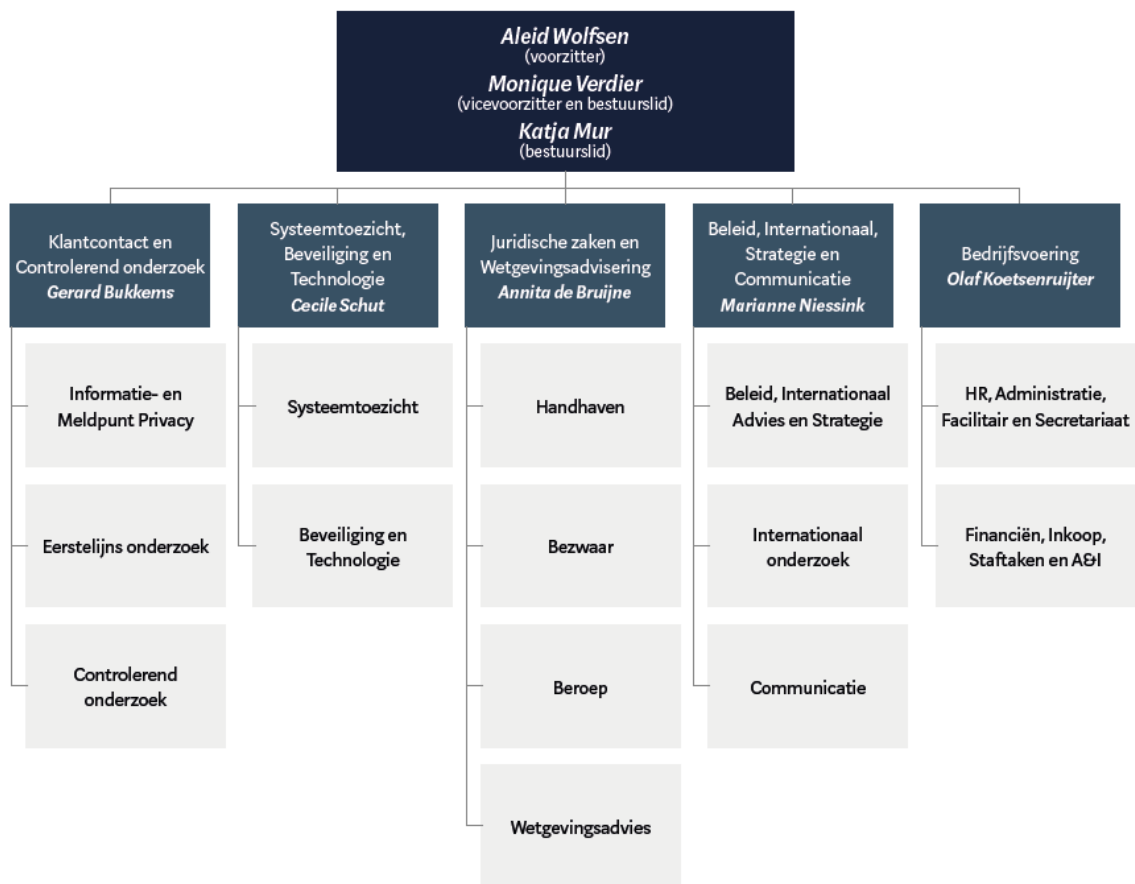
Directeur van de directie BISC is Marianne Niessink.

Directie Bedrijfsvoering (BV)

De directie BV faciliteert de primaire processen van de andere vier directies. De taken van deze directie zijn onder meer HR-zaken, informatievoorziening, automatisering, (financiële) administratie, huisvestings- en facilitaire zaken en het secretariaat. Tot slot vallen de juridische staftaken onder deze directie, zoals contracten, convenanten, besluiten en Wob-verzoeken.

Directeur van de directie BV is Olaf Koetsenruijter.

Raad van advies

De Raad van advies (hierna: Raad) heeft als taak de AP gevraagd en ongevraagd te adviseren over de missie, visie, ambitie en strategie. De Raad is een klankbord voor de AP door de organisatie uit te dagen, scherp te houden en kennis en maatschappelijke ontwikkelingen te delen. In 2021 bestond de Raad uit de volgende leden:

Alexander Pechtold (voorzitter)

Alexander Pechtold heeft jarenlange politieke en bestuurlijke ervaring, onder meer als Tweede Kamerlid en minister. Sinds november 2019 is hij algemeen directeur van het Centraal bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR).

Daarnaast is hij voorzitter van de Stuurgroep Renovatie Binnenhof, voorzitter van de raad van toezicht van het Drents Museum, voorzitter Raad van Commissarissen Nederlandse Loterij en voorzitter van het Nationaal Aankoopfonds Vereniging Rembrandt.

Jeannine Peek-Vissers

Jeannine Peek-Vissers is managing director van Capgemini Nederland. Daarnaast is ze Boegbeeld ICT voor de Topsector ICT, bestuurslid bij branchevereniging NL Digital en bij Stichting Nationaal Register (namens VNO-NCW), lid van de raad van toezicht van Stichting Internet Domeinregistratie Nederland en ambassadeur voor de Universiteit Twente.

Tjibbe Joustra

Tjibbe Joustra is voormalig voorzitter van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en voormalig Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding.

Op dit moment is hij voorzitter van Agri NL, voorzitter van de raad van toezicht van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO), voorzitter van de Stichting Veiligheid en Maatschappij, voorzitter van de raad van toezicht van de Koninklijke Bibliotheek, voorzitter van de School voor Openbaar Bestuur, voorzitter van de Onderzoekscommissie Interlandelijke Adoptie en voorzitter van de Letselschaderraad.

Daarnaast bekleedt Joustra een aantal andere functies in de landbouw- en veiligheidssector.

Marleen Stikker

Marleen Stikker is oprichter en directeur van Waag Future Lab voor design en technologie. Daarnaast is zij momenteel onder andere professor of practice bij de Hogeschool van Amsterdam, lid van de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie, lid van de Amsterdam Economic Board, medeoprichter en bestuurslid van Public Spaces en voorzitter van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving.

In 2019 schreef Marleen Stikker het boek 'Het internet is stuk'.

Eric Tjong Tjin Tai

Eric Tjong Tjin Tai is Hoogleraar Privaatrecht aan Tilburg University. Hij is voorzitter van de Commissie Cassatie in het belang der wet. En rechter-plaatsvervanger bij het Netherlands Commercial Court.

Per 1 februari 2022 is de zittingstermijn van de heer Joustra beëindigd. Het vertrek van de heer Joustra vormde voor het bestuur aanleiding om zich — samen met de Raad - te bezinnen op de samenstelling en

de omvang van de Raad, mede met het oog op de continuïteit. Wij prijzen ons gelukkig dat mevrouw Ineke Sybesma de Raad van Advies komt versterken. In haar hoedanigheid als directeur/bestuurder Fonds Slachtofferhulp is ze onder meer actief voor slachtoffers van internetcriminaliteit en doxing: maatschappelijke thema's die ook voor de Autoriteit Persoonsgegevens steeds prominenter worden.

Rapportage Functionaris gegevensbescherming

Governance

De AP heeft een FG aangesteld. Per 1 november 2021 is de FG van de AP vertrokken vanwege een baan elders. Per 21 november 2021 is een interim FG met ruime ervaring aan de slag gegaan. De AP werft begin 2022 tevens voor de aanstelling van de nieuwe FG. Conform het AP FG-statuut moet iedere directie minimaal één privacy officer aanstellen. In de praktijk waren er in meerdere directies twee aangesteld. Gedurende het jaar is er ook een uitstroom van privacy officers geweest, welke plekken inmiddels weer zijn opgevuld.

Contact met de FG

Gedurende heel 2021 is er door AP-collega's veelvuldig contact gezocht met de FG. Meest voorkomende vragen gaan over de rechtmatigheid van de verwerking (grondslag), het proces en bijbehorende templates 'nieuwe verwerkingen'. Het is opvallend dat vragen direct door de FG worden ontvangen, in plaats van de privacy officers. Conform het privacybeleid zou de privacy officer een eerste aanspreekpunt moeten zijn. Intern moet er meer aandacht besteed worden aan interne processen, communicatie, en privacy governance. Er is behoefte aan meer bewustwording en training binnen de organisatie.

Ook externen (burgers) weten de FG te bereiken. Er zijn templates ontwikkeld om deze vragen eenduidig te beantwoorden of door te sturen. Dit heeft geleid tot een hogere efficiëntie en een korte reactietijd. Wel valt op dat de mailbox van de FG gebruik wordt voor oneigenlijke mails, mails die niet voor de FG bedoeld zijn. Hier zal begin 2022 aandacht aan worden besteed.

Doorkijk naar 2022

Net als andere organisaties moet de AP voldoen aan de AVG. Daarbij blijven we inventariseren wat er beter kan. In 2022 zal de AP aan de slag gaan om bovenstaande noties nog beter te borgen binnen de organisatie en de volgende verbeteringspunten op te pakken. Zo gaan we bestaande documentatie actualiseren en herijken waar nodig of gewenst. Ook zal een onderzoek door de FG worden gedaan naar de implementatie van Privacy by design. In ons bestuursverslag over 2022 zullen wij rapporteren over de uitgevoerde werkzaamheden en resultaten.

Doelmatigheidsparagraaf

De AP bestaat als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) met rechtspersoonlijkheid sinds 1 januari 2019. Het voornemen bestond om vooruitlopend op de wettelijk verplichte zbo-evaluatie een set van (generieke) doelmatigheidsindicatoren te ontwikkelen, die in samenhang een uitspraak doen over de mate waarin de AP haar taken op doelmatige wijze uitvoert. Vanwege het wetsvoorstel waarin de onderhavige doelmatigheidsparagraaf in het jaarverslag van zbo's komt te vervallen, is hier in 2021 geen prioriteit aan gegeven.

Vanzelfsprekend streeft de AP ernaar de haar beschikbaar gestelde middelen (budget, personeel, voorzieningen) zo doelmatig mogelijk in te zetten bij de uitvoering van al haar wettelijke taken.

Begrotingstechnisch was het jaar 2021 voor de AP een volatiel jaar. Het uitvoeringsjaar 2021 startte met een (krap) budgettair kader van € 24,6 mln, vastgesteld door de minister van Justitie. Omdat het kader meerjarig (vanaf 2022) op dat moment nog zo'n € 6 mln lager lag, kon de AP op dat moment nog geen structurele investeringen doen, omdat de financiering daarvoor nog niet beschikbaar was. Tegelijkertijd waren (en zijn) er nog grote achterstanden in de uitvoering van wettelijke taken, ontstaan in 2019 en verder opgelopen. Deze schaarste dwong de AP om continu te kiezen en te prioriteren, met daarbij een zo doelmatig mogelijke inzet van haar middelen.

Het bestuur en de directie hebben in 2021 bewust en continu stilgestaan bij de vraag hoe – gegeven de beschikbare middelen – toch een zo groot mogelijk maatschappelijk effect ('outcome') kon worden bereikt. Daarbij hebben de volgende drie uitgangspunten altijd voorop gestaan:

- De basis eerst op orde
- Maximale impact voor de burger
- Doorontwikkelen als organisatie

Concreet leidde dit evenwel ook tot het moeten nemen van een aantal pijnlijke besluiten in 2021. Een voorbeeld hiervan is de stapsgewijze verdere inperking van het telefonisch spreekuur van het Informatie- en Meldpunt Privacy.

Bij de Voorjaarsnota (1^e suppletoire begroting JenV 2021) heeft de AP een incidentele budgetophoging ontvangen (compensatie COVID-kosten). Pas in september 2021 (op Prinsjesdag via de Ontwerpbegroting 2022 van JenV) kreeg de AP het perspectief op een meerjarig budget in lijn met 2021. En in december 2021 verscheen het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet dat meerjarig ook tot een stabielere financiering op een hoger niveau heeft geleid.

Terugblikkend op 2021 was het voor de AP lastig om snel en goed te kunnen anticiperen op deze toegekende budgetophogingen. Daarnaast was in 2021 de afronding van twee grote trajecten voorzien, die uiteindelijk voor een deel doorlopen naar 2022. De investering van het ICT-beheer van de AP bij de Justitiële ICT-organisatie heeft een vertraging opgelopen van enkele maanden (wordt nu voorjaar 2022) en de verhuizing van de AP naar het Lange Voorhout 7 was ook initieel in 2021 voorzien, maar is vertraagd tot medio 2022. Voor beide trajecten geldt overigens dat niet het budget van de AP hier een vertragende factor in is geweest. Oorzaak van de latere afronding is met name de noodzakelijke doorlooptijd die onze nieuwe ICT-dienstverlener JIO nodig bleek te hebben ter voorbereiding. Voor de verhuizing is de reden een langere doorlooptijd van de verbouwing door de inmiddels geselecteerde aannemer dan eerder door het RVB was voorzien.

De strakke sturing en focus op doelmatige inzet van middelen in 2021 én de twee trajecten die zijn vertraagd hebben wel tot het (positieve) neveneffect geleid dat de AP in 2021 minder heeft uitgegeven dan begroot, en om die reden een egaliseringsreserve en bestemmingsfonds heeft kunnen vormen. Zie de uitgebreidere toelichting hierna in de paragraaf Financieel resultaat 2020.

Risicomanagement en interne controle

De AP is verantwoordelijk voor de opzet, het bestaan en de werking van haar interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen hebben tot doel de realisatie van de strategische, operationele en financiële doelstellingen van de AP te monitoren en te beheersen. Daarnaast moeten deze systemen waarborgen dat de AP al de voor haar relevante wet- en regelgeving naleeft ('compliance'). Het is de bedoeling met deze systemen een redelijke mate van zekerheid te bereiken over de identificatie, monitoring en beheersing van risico's die de realisatie van de geformuleerde doelstellingen kunnen bedreigen.

De risicobeheersings- en controlesystemen moeten binnen de AP nog verder worden vormgegeven. De controlfunctie is centraal belegd bij de directie Bedrijfsvoering. Recentelijk is een controller aangetrokken die de planning & control cyclus van de AP zal verstevigen en verder zal inrichten. Onderdeel daarvan is ook het explicieter maken, vastleggen en borgen van de afspraken en procedures die ten grondslag liggen aan de risicobeheersings- en controlesystemen van de AP.

Een van de belangrijkste beheersmaatregelen is het vooraf expliciteren van de doelstellingen van de AP op de middellange termijn. Redenerend vanuit de geformuleerde missie is het strategiedocument *AP Focus 2020-2023: Dataprotectie in een digitale samenleving* daartoe het belangrijkste uitgangspunt. Daarnaast zal de AP in 2022 vanzelfsprekend plannen voorbereiden en gaan uitvoeren om de opdracht uit het nieuwe coalitieakkoord inhoudelijk vorm te geven.

Bedrijfsvoeringsparagraaf

Financieel beheer

Onderwerp	Planning	Doelstelling - norm	Uitkomst
Budgetuitputting	Continu	Norm: exploitatieresultaat > = € 0	Het exploitatieresultaat over 2021 bedraagt € 3.251.755 (2020: € 1.232.076)
Betaalgedrag	Continu	Betaalgedrag: 95% facturen betaald binnen 30 dagen	96,0% (2020: 92,9%) (948 van de 988 facturen tijdig betaald; gemiddelde doorlooptijd tijdig betaald en te laat betaald 10 dagen respectievelijk 47 dagen) (2020: 1.052 van de 1.132 facturen tijdig betaald; gemiddelde doorlooptijd tijdig betaald en te laat betaald 10 dagen respectievelijk 43 dagen)
Externe inhuur	Continu	Omvang externe inhuur maximaal 10% van uitgaven t.b.v. het eigen personeel	6,8% (2020: 7,4%)

Financieel resultaat 2021

De AP heeft het boekjaar 2021 afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 3.251.755. Ten opzichte van de begroting waren de baten € 2,3 miljoen hoger, in het bijzonder vanwege een € 1,7 miljoen hogere bijdrage van het ministerie van JenV. Daarnaast bleven de lasten ten opzichte van de begroting € 1,2 miljoen achter. Met het exploitatieresultaat over 2021 is de omvang van de egalisereserve op de op grond van het controleprotocol maximaal toegestane omvang gebracht (€ 1.313.676). Daarnaast is vanuit het exploitatieresultaat over 2021 een bestemmingsfonds gevormd, dat dient ter financiering van diverse, tijdelijke projecten in 2022. Het eigen vermogen bedraagt daarmee ultimo 2021 € 3.248.476.

De belangrijkste reden voor het ontstaan van het positieve exploitatieresultaat is de inzet geweest om vanuit de vastgestelde begroting 2021 er alles aan te doen binnen de financiële kaders te blijven. Het zeer consciëntieus aanwenden van het beschikbaar gestelde budget gedurende de 1^e helft van 2021 heeft o.a. veroorzaakt, dat voor de medio 2021 additioneel beschikbaar gekomen middelen (€ 1,3 miljoen compensatie corona en € 0,4 miljoen loon- en prijsbijstelling) te langzaam planvorming en bijbehorende budgetaanwending heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn twee trajecten vertraagd naar 2022, die in de

eerdere planvorming voorzien waren voor 2021 (de verhuizing en de overdracht van het ICT-beheer van de AP naar de JIO). Zie ook de toelichting in de doelmatigheidsparagraaf hiervoor.

Informatie met betrekking tot de continuïteit

Bij het afgeven van de (accountants)verklaring bij de jaarrekening over 2021 dient de controlerend accountant zich een oordeel te vormen over de op dat moment verwachte continuïteit voor de periode van 12 maanden ná de datum waarop de controleverklaring wordt afgegeven (concreet: de periode tot ten minste medio maart 2023).

De AP is van mening dat de continuïteit voor (ten minste) deze periode voldoende gewaarborgd is. Dat is een andere en positievere boodschap dan een jaar geleden in het bestuursverslag over 2020. De continuïteit van de AP is de komende periode voldoende geborgd omdat:

- De AP inmiddels, op basis van het financiële resultaat over 2021 (zie verder ook hoofdstuk jaarrekening) kan gaan beschikken over een egalisatiereserve, die in de toekomst ingezet kan worden voor incidentele financiële tegenvallers en een bestemmingsfonds (buffers die er tot op heden niet waren);
- De AP vergevorderd is in de gesprekken met JenV om op een paar inhoudelijke dossiers finale afspraken te maken over financiering. Dit zal uiteindelijk in het voorjaar 2022 worden afgerond;
- De budgettaire kaders van de AP door het nieuwe kabinet inmiddels meerjarig (vanaf 2022) zijn verhoogd.
 - De middelen voortkomend uit het Coalitieakkoord ter versterking van de positie van de AP (2022-2026, € 2 - € 4 - € 6 - € 8 - € 8 miljoen structureel.);
 - De middelen voortkomend uit het Coalitieakkoord voor de oprichting van een 'algoritmewaakhond' (2022-2026, € 0, € 1, € 2, € 3, € 3,6 structureel).

Dit biedt enige rust en ruimte om beter en consequenter te kunnen sturen op de meerjarige vaste lasten (met name personele kosten en structurele vaste materiële lasten). De personele kosten van de AP bedroegen in 2021 circa 75% van de totale uitgaven van de AP. De AP zal vanzelfsprekend blijven sturen op een groei in de personele bezetting die budgettair inpasbaar is binnen de vastgestelde meerjarige kaders van het nieuwe kabinet.

Zie verder ook het oordeel van de externe accountant bij de jaarrekening van de AP over 2021 en de toelichting hieronder bij de begroting 2022. Omdat de AP een baten-lastenadministratie voert, is deze begroting in de vorm van een Staat van Baten en Lasten.

Begroting 2022 – Staat van Baten en Lasten 2022

Staat van Baten en Lasten Autoriteit Persoonsgegevens	2022
	€
Baten	
Bijdrage JenV (*)	25.831.000
Bijdrage ministerie van Justitie en Veiligheid - loon- en prijsbijstelling, tranche 2022	800.000
Bijdrage overige departementen	366.900
- w.v. ministerie van Financiën (**)	366.900
- w.v. ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties(***)	PM
Rentebaten	-
Overige opbrengsten	150.000
Vrijval voorzieningen	-
Bijzondere baten	-
Aanwending bestemmingsfonds door AP	1.200.000
	28.347.900
Totaal baten	28.347.900
Lasten	
Apparaatskosten	29.027.112
Personele kosten	19.909.582
- w.v. eigen personeel	16.603.424
- w.v. inhuur extern	2.422.909
- w.v. overige personeelskosten	883.250
Materiële kosten	9.117.530
- w.v. apparaat ICT	3.069.268
- w.v. noodzakelijke ICT-intensiveringen ('projectmatig')	1.747.450
- w.v. bijdragen aan SSO's	1.518.374
- w.v. overige materiële kosten	4.529.888
Gerechtskosten	200.000
Rentelasten	-
Afschrijvingskosten	150.000
	300.000
Overige lasten	119.976
- w.v. dotaties aan voorzieningen	119.976
- w.v. bijzondere lasten	-
	29.797.088
Totaal lasten	29.797.088
Totaal baten	28.347.900
Totaal lasten	29.797.088
Resultaat	-1.449.188

- (*) Inclusief de bijdrage voor implementatie en uitvoering in kader van Grenzen en Veiligheid.
(**) Dit betreft de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de PSD-2 regeling. De huidige financieringsafspraken lopen t/m 2023.
(***) Dit betreft de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de Regeling Klokkeluiders. Bij het opstellen van deze begroting waren er nog geen sluitende afspraken met het ministerie van BZK.

Inkoopbeheer

Onderwerp	Planning	Doelstelling – norm	Uitkomst
Rechtmatigheid inkoop	Continu	Alle inkooptrajecten vinden plaats binnen de vigerende wet- en regelgeving	In 2021 is bij alle inkooptrajecten de vigerende wet- en regelgeving nageleefd.
Inkoop buiten inkoopafdeling om	Continu	Geen inkoop zonder betrokkenheid van de afdeling Inkoop	Het aantal inkooptrajecten waarbij de afdeling Inkoop niet, of in een te laat stadium, werd betrokken, was in 2021 zeer beperkt in aantal en omvang (totaal aantal in 2021 uitgevoerde inkoop- en besteltrajecten 484, waarvan 29 met te late, of zonder betrokkenheid van de afdeling Inkoop).
Naleving motie-de Pater	Continu	Motie-de Pater wordt nageleefd	In 2021 is er geen externe inhuur geweest boven de gestelde norm van € 225 exclusief btw per uur.

Integriteit

In 2021 heeft de AP het opstellen en vaststellen van het integriteitsbeleid afgerond door middel van het doorlopen van de goedkeuringsprocedure binnen de AP. In het kader van deze goedkeuringsprocedure heeft de ondernemingsraad kenbaar gemaakt enige verduidelijking te wensen alvorens tot bekendmaking over te gaan. Aan deze wensen is volledig tegemoetgekomen.

Vervolgens is het beleid organisatiebreed kenbaar gemaakt en beschikbaar gesteld en is de nadruk gelegd op voorlichting en scholing. Zo is het beleid op het intranet van de AP geplaatst en is tijdens reguliere interne sessies op een toegankelijke wijze uitleg gegeven over de verschillende regelingen. Ook zijn alle medewerkers en leidinggevenden in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan 'dilemmaworkshops'. Dit betrof een workshop in kleine groepen waarin is uitgelegd wat integriteit is, en handvatten zijn gegeven om een integriteitsdilemma het hoofd te bieden. Door op deze manier te oefenen met integriteitskwesaties leren deelnemers om deze te herkennen en met elkaar te bespreken. Dit is waardevol en dient geoefend te worden omdat de uitkomst van zo'n dilemma per definitie niet zwart-wit is. Daarom is het belangrijk om in uitwisseling met elkaar tot een gezamenlijke invulling van integriteit te komen, gebaseerd op de (kern)waarden van de AP. Aan de externe trainer van de dilemmaworkshops wordt nog gevraagd om een terugkoppeling te geven van de rode draden die hij tijdens de workshops heeft

waargenomen zodat de organisatie hier haar voordeel mee kan doen. In 2022 wordt ook bekeken of er regietoneel sessies kunnen worden georganiseerd. Dit betreft in beginsel een bijeenkomst waarbij deelnemers fysiek aanwezig dienen te zijn. In verband met corona zal bekeken worden of dit kan worden georganiseerd, zo nodig online.

In de eerste week van december 2021 heeft de AP haar medewerkers ook toegang geboden tot de online Week van de Integriteit, die rijksbreed werd georganiseerd. Deze week bestond uit uiteenlopende sessies waaraan zowel medewerkers als leidinggevenden konden deelnemen. Uitwisseling was daarbij mogelijk met deelnemers vanuit andere rijksoverheden. Een week met een mooie afwisseling aan lezingen, workshops en discussiepanels.

Ook hebben alle leidinggevenden een presentatie gekregen van de integriteitsofficer en de vertrouwenspersonen waarin is toegelicht wat de rol van de leidinggevenden is bij het verder brengen van het integriteitsbeleid binnen de AP. Het hebben van integriteitsbeleid is een begin, maar vergt doorlopend inzet van de medewerkers en leidinggevenden zelf. Met het afronden van het integriteitsbeleid en de implementatie daarvan is de projectgroep integriteit immers opgeheven maar omdat integriteit van ons allemaal is, vergt dit dus ook inzet van iedereen binnen de AP.

In 2022 zal er intern periodiek overleg plaatsvinden zodat integriteit en het beleid op de agenda blijven staan. Daarnaast zal zo nodig tijdens reguliere interne sessies informatie worden gegeven over ontwikkelingen ten aanzien van het integriteitsbeleid of integriteitsvraagstukken. Ook zal integriteit onderdeel zijn van de exitgesprekken met vertrekkende medewerkers en het onboardingsprogramma van de AP.

Beveiligingsincidenten

	2020	2021
Gemelde beveiligingsincidenten	54	45
Beveiligingsincidenten zonder persoonsgegevens	24	15
Geregistreerde datalekken die niet onder de meldplicht datalekken vallen	30	30
Geregistreerde datalekken die onder meldplicht AVG vallen	0	0

Er zijn in 2021 45 beveiligingsincidenten geweest binnen de organisatie. Van deze incidenten gaat het in 30 gevallen om incidenten met persoonsgegevens, oftewel datalekken. Bij 15 incidenten zijn geen persoonsgegevens betrokken.

Van de datalekken gaat het grootste deel om verkeerd geadresseerde brieven en e-mails. Een noemenswaardige uitzondering is het datalek dat is ontstaan bij de release van het nieuwe meldloket

datalekken. De leverancier had third party plugins op de pagina staan die gegevens doorsturen. Op verzoek van de AP heeft de leverancier de third party plugins direct verwijderd.

De 15 incidenten waar geen persoonsgegevens bij betrokken zijn, gaan vooral over storingen, waarvan enkele gevallen 'in huis', maar merendeels bij leveranciers. Een aantal storingen bij leveranciers hebben ervoor gezorgd dat ZAP!, het meldloket datalekken en Connect! tijdelijk niet beschikbaar waren. Omdat een groter deel van de ICT-dienstverlening is uitbesteed, is een verschuiving zichtbaar waarbij een groter deel van storingen zich bij leveranciers afspelen.

3. Cijfers

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt. Dat is onze missie. Als AP bevorderen wij dat organisaties, maar ook mensen zelf, hun verantwoordelijkheid nemen om persoonsgegevens te beschermen. Wij bewaken de naleving van de privacyregels door onafhankelijk onderzoek te doen naar (mogelijke) overtredingen en, waar nodig, handhavend op te treden.

In dit hoofdstuk staan de verschillende producten die de AP beschikbaar heeft om deze missie uit te voeren, inclusief de productieaantallen van 2021. Het hoofdstuk begint met cijfers over bezetting en ziekteverzuim.

Personeel en bezetting

Bezetting

Eind 2021 had de AP 169,2 medewerkers (fte). Begin 2021 waren dat er 175,4 (fte).

Bezetting en ziekteverzuim

2021		
<i>Verdeling man/vrouw</i>	Man: 37 %	Vrouw: 63%
<i>Gemiddelde leeftijd</i>	41 jaar	
<i>Gemiddeld aantal dienstjaren</i>	5,1 jaar	
<i>In-/uitstroom</i>	Instroom: 16 fte	Uitstroom: 27 fte
<i>Ziekteverzuim:</i>		
<i>Verzuimpercentage</i>		5,4%
<i>Kort (1-7 dagen)</i>		0,6%
<i>Middellang (8-42 dagen)</i>		1,2%
<i>Lang (>42 dagen)</i>		3,6%

Productie

Productietabel

Producten	2020	2021
Datalekken		
Datalekmeldingen bij AP	23.976	24.866
Datalekmeldingen EU waarvan	250 ²	184
Inzet als leidende toezichthouder	-	100
Inzet als betrokken toezichthouder	-	48
Geen rol	-	36
Klachten		
Totaal aantal ontvangen klachten	25.590	18.914
Nationale klachten	24.640	18.140 ³
Internationale klachten waarvan	950	774
Inzet als leidende toezichthouder	-	195
Inzet als betrokken toezichthouder	276	219
Geen rol	-	360
Bemiddeling	93	50
Internationaal		
Wederzijdse bijstand <i>(vanaf 2021 apart geregistreerd)</i>	-	38
Rapporteurs-projecten <i>(vanaf 2021 apart geregistreerd)</i>	-	3
Onderzoeken		
Nationale onderzoeken	47	22
Internationale onderzoeken	7	1
Onderzoeken politie & justitie (Europees)	2	4
Audits politie & justitie	-	0
Verkennde onderzoeken	3	2
Sectorbeelden	9	0
Handhaving		
Boetes	7	11
Corrigerende maatregelen	6 ⁴	-
Last onder dwangsom	-	2
Berispingen	-	3
Nacontrole en invordering	2	0
Rechtsbescherming		
Bezwaar	115	186
(Hoger) beroep	28	66
Voorlopige voorzieningen	6	1
Procedure / interventie procedure Hof van Justitie EU <i>(vanaf 2021 apart geregistreerd)</i>	-	0

² Waarvan 171 ontvangen bij de AP en 79 via andere Europese privacytoezichthouders.

³ Het betreft: de ontvangen artikel 77 klachten, de ontvangen schriftelijke tips en de geregistreerde telefonische tips.

⁴ In 2020 legde de AP 6 keer een corrigerende maatregel op. Het ging om 2 keer een last onder dwangsom en 4 keer een berisping.

Wetgevingsadviezen		
Adviesprojecten wetgeving	120	106
Naleving bevorderen		
Gedragcodes en richtsnoeren	3	5
Naleving bevorderende gesprekken	298	233
Voorafgaande raadplegingen	8	10
Vergunningen en modelprotocollen	65	264
Vragen van FG's	1.214	1.309
Goedkeuren van instrumenten voor internationale doorgifte	7	7
Accreditatieverzoeken en certificering	1	0
Voorlichting		
Informatieverzoeken	5.711	3.000 ⁵
Verzoeken aan AP		
Wet dwangsom en beroep	64 (7)	39
Wob-verzoeken	28	23
Inzageverzoeken	27	24
Verwijderingsverzoeken	5	7
Rectificatieverzoeken (vanaf 2020 apart geregistreerd)	4	1
Klachten over de AP		
Klachten over de AP	77	46 ⁶

Datalekken

Datalekmeldingen bij de AP

Organisaties zijn op grond van de AVG verplicht om in voorgeschreven situaties een datalek te melden bij de AP. In 2021 ontvingen we 24.886 meldingen. Het aantal datalekmeldingen is met 4% gestegen ten opzichte van 2020. In een separate rapportage zullen we nader ingaan de ontwikkelingen van de meldingen in de loop der jaren.

Internationale datalekken

De AP behandelt ook grensoverschrijdende datalekmeldingen. Deze meldingen komen binnen via het meldloket datalekken van de AP of worden aangemeld bij een Europese collega-toezichthouder. De behandeling van datalekken kan gaan over de vraag of (1) sprake is van een datalek of eventueel van een beveiligingsincident, (2) een datalek gemeld had moeten worden, (3) de melding op tijd is gedaan en/of (4) de betrokkenen geïnformeerd hadden moeten worden over het datalek. De afdeling Internationaal onderzoek heeft in 2021 ongeveer hetzelfde aantal datalekken ontvangen (184) als afgehandeld (178). Het

⁵ Het gaat om schriftelijk informatieverzoeken en om de geregistreerde telefonische informatieverzoeken.

⁶ Hiervan zijn er 37 direct bij de AP binnengekomen en 9 via de Nationale ombudsman.

aantal zaken in behandeling (9) en de werkachterstand (10) laat ten opzichte van het tweede kwartaal van 2021 geen ander beeld zien.

Klachten

We hebben allemaal recht op bescherming van onze persoonsgegevens. Iedereen die het niet eens is met hoe een organisatie omgaat met persoonsgegevens, kan een klacht indienen bij de AP. Dat kunnen klachten zijn over een inbreuk op iemands eigen persoonsgegevens, maar ook op die van een ander. Het kunnen anonieme klachten zijn, algemene klachten over organisaties of klachten over dreigende privacyschendingen.

Als het gaat om klachten die gaan om de eigen persoonsgegevens, dan moet de AP deze in gepaste mate onderzoeken. Het gaat hier om klachten in het kader van artikel 77 van de AVG. De andere klachten hebben het karakter van tips voor de AP. Op basis van deze waardevolle tips kan de AP een onderzoek starten of voor een andere interventie kiezen.

Nationale klachten

Het totaal aantal ontvangen klachten is ongeveer met een kwart gedaald ten opzichte van 2020. Dit wordt vooral veroorzaakt door de daling in het aantal ontvangen en geregistreerde telefonische tips. Doordat het telefonisch spreekuur in 2021 door capaciteitstekorten is teruggebracht naar 2 uur per dag, komen er ook minder telefonische tips binnen. Het totaal aantal openingsuren per jaar is ten opzichte van 2020 gedaald met 45%.

Het aantal artikel 77 AVG-klachten is met 13% gedaald ten opzichte van 2020. In 2021 ontvingen we circa 3.300 (nationale) artikel 77 klachten.

De achterstand omvat meer dan 10.000 klachten. Deze zijn nog niet in behandeling genomen. Het gaat hier voornamelijk om niet geregistreerde tips.

Internationale klachten

Een deel van de privacyklachten heeft een grensoverschrijdend karakter. Het gaat hier om klachten over organisaties met grensoverschrijdende activiteiten of met meerdere vestigingen binnen de EU.

Het aantal binnengekomen klachten is in 2021 afgenomen. In 2020 ontving de AP in totaal 950 internationale klachten, in 2021 waren dat er 774. Een verklaring hiervoor is COVID-19, en personeelstekorten, waardoor niet alle klachten binnen de AP en door collega-toezichthouders in het buitenland zijn doorgezet. In totaal zijn 720 klachten (inclusief handhavingverzoeken) afgehandeld. Bij 357 klachten had de AP, na bestudering van de zaak, geen rol. Ten opzichte van vorig jaar heeft de afdeling Internationaal onderzoek iets minder klachten in behandeling (265 klachten ten opzichte van 304 klachten in 2020). Wel is de werkachterstand toegenomen. In het tweede kwartaal van 2021 bedroeg de werkachterstand 32 klachten, eind 2021 zijn dat 77 klachten.

Inzet als leidende toezichthouder

Bij klachten over organisaties met het hoofdkantoor in Nederland, neemt de AP de leiding in het onderzoek. De AP is dan de zogeheten leidende toezichthouder. Bij 139 afgeronde klachten in 2021 nam de AP de rol van leidende toezichthouder in. De AP heeft 195 van dergelijke klachten in 2021 ontvangen. Bij de rest van de internationale klachten is een toezichthouder van een andere lidstaat de leidende toezichthouder. Worden er in andere lidstaten ook mensen geraakt door de activiteiten van een internationale organisatie? Dan zijn de toezichthouders in deze lidstaten de zogeheten betrokken toezichthouders. De leidende toezichthouder werkt samen met de betrokken toezichthouders.

Inzet als betrokken toezichthouder

Waar de AP een betrokken toezichthouder is, heeft de AP niet de regie over de behandeling van een zaak. In deze zaken volgt de AP het verloop van de zaakbehandeling bij de leidende toezichthouder. De rol als betrokken toezichthouder zorgvuldig invullen is van groot belang, omdat bepaalde zaken grote impact kunnen hebben op (Nederlandse) burgers.

De inzet van de AP varieert van regelmatig contact hebben met de leidende toezichthouder tot specifieke onderzoekshandelingen verrichten voor de leidende toezichthouder. Het uitgangspunt is dat de AP in ieder geval meeleest op alle ontwerpbesluiten (*draft decisions*) van buitenlandse toezichthouders. Bij 224 afgeronde klachten in 2021 had de AP de rol van betrokken toezichthouder. In 2021 heeft de AP 219 van dergelijke klachten ontvangen.

Bemiddeling

In 2020 heeft de AP 50 bemiddelingsverzoeken ontvangen die gingen over een geschil tussen een burger en een zoekmachine. Mensen wilden bijvoorbeeld dat de zoekmachine hun persoonsgegevens verwijderde uit de zoekresultaten. Na bemiddeling door de AP worden doorgaans de gegevens uit de zoekresultaten verwijderd.

Internationaal

Wederzijdse bijstand

Op basis van de AVG kunnen de Europese toezichthouders elkaar om hulp en bijstand vragen. Dit staat in artikel 61 van de AVG (wederzijdse bijstand). Een verzoek kan bijvoorbeeld zien op het nemen van concrete acties, maar kan ook meer inhoudelijk zijn en zien op het vragen van (norm)uitleg of om het delen van (praktijk)ervaring, om er zo voor te zorgen dat de Europese toezichthouders de AVG zoveel mogelijk op dezelfde manier interpreteren en toepassen. Uit de AVG volgt dat dergelijke verzoeken om bijstand moeten worden opgevolgd. Wanneer niet wordt gereageerd op een verzoek, kan dit voor de verzoekende partij bijvoorbeeld aanleiding zijn om de spoedprocedure te activeren en de EDPB te vragen een spoedbesluit te nemen. Binnen de EDPB zijn daarom afspraken gemaakt over het vragen van bijstand – dit gaat in de regel eerst via de informele weg (zonder bijbehorende termijnen). Bij dergelijke informele verzoeken is er meer speelruimte om een zaak niet of later op te pakken, zonder dat hieraan direct juridische consequenties verbonden zijn. Ook de AP ontvangt regelmatig verzoeken om bijstand. Dit zijn zowel formele als informele verzoeken. De insteek is dat deze verzoeken worden opgevolgd. In 2021

ontving de AP 56 verzoeken om bijstand, zowel formeel als informeel. In 18 gevallen is het vanwege capaciteitsgebrek (nog) niet gelukt deze verzoeken (tijdig) op te pakken. Aldus heeft de AP 38 verzoeken afgerond.

Rapporteursprojecten

De EDPB stelt guidelines op waarin uitleg wordt gegeven aan normen uit de AVG. Op deze manier zorgen de Europese toezichthouders ervoor dat de wet in heel Europa voor alle burgers, bedrijven en (overheids)organisaties op dezelfde manier wordt uitgelegd. Ook moet de EDPB in een aantal gevallen een formeel advies geven, of een besluit nemen in zaken die meerdere Europese landen raken. Bijvoorbeeld bij het goedkeuren van een BCR of een internationale gedragscode, of wanneer er in een grensoverschrijdende klachtzaak een geschil van mening bestaat tussen de leidende toezichthouder en een betrokken toezichthouder. Voor het opstellen van deze guidelines, adviezen en besluiten zijn rapporteurs nodig. Deze rapporteurs zijn afkomstig van de nationale toezichthouders zoals de AP, die samen de EDPB vormen. Zonder rapporteurs komt het werk stil te liggen en de AVG stelt dan ook dat alle leden een bijdrage aan het werk van de EDPB moeten leveren.

Ook de AP levert rapporteurs. Hierbij ligt de focus op dossiers die van strategisch belang zijn of onderwerpen waar Nederlandse burgers of bedrijven bovengemiddeld door worden geraakt. In 2021 was de AP voor 6 nieuwe dossiers rapporteur, naast 5 dossiers die nog doorliepen vanuit 2020. In 2021 zijn 3 dossiers afgerond. Voorbeelden van dossiers zijn de nieuwe EDPB boetebeleidsregels, guidelines over anonimisering en een EDPB statement over de Europese datastrategie en bijbehorende wetsvoorstellen.

Onderzoeken

Nationale onderzoeken

De AP is bevoegd om op eigen initiatief onderzoeken te doen naar (mogelijke) schendingen van de AVG. Dit onderzoek kan ook gestart worden naar aanleiding van klachten. Onderzoek legt de basis voor handhavende maatregelen.

In de tabel zijn de afgeronde onderzoeken opgenomen. Bij afgeronde onderzoeken gaat het om onderzoeken die zijn overgedragen aan de afdeling Handhaven, en om onderzoeken die op een andere wijze zijn afgerond, bijvoorbeeld door middel van een brief aan de organisatie die werd onderzocht. Op basis van het onderzoek dat is overgedragen aan de afdeling Handhaven, gaat die afdeling een passend handhavingsbesluit opstellen. Dat kan dan bijvoorbeeld leiden tot een boete, of een last onder dwangsom. De daling van het aantal onderzoeken ten opzichte van 2020 is vooral ingegeven doordat de AP in 2021 bewust minder capaciteit heeft ingezet op het opstarten en afronden van onderzoek, teneinde de achterstanden bij de afdeling Handhaven op te kunnen lossen.

Internationale onderzoeken

De internationale onderzoeken van de AP gaan over mogelijke schendingen van de AVG met een grensoverschrijdend aspect. In de praktijk zijn dit onderzoeken naar de verwerking van persoonsgegevens door internationaal opererende organisaties. Of naar verwerkingen met een significante impact op betrokkenen (de mensen van wie gegevens worden verwerkt) in meerdere Europese landen. Deze

grensoverschrijdende onderzoeken zijn vaak complex en hebben een langere doorlooptijd dan de nationale onderzoeken. Dit heeft te maken met de noodzakelijke Europese afstemming, het feit dat het hoofdkantoor van veel grote ondernemingen in Nederland is gevestigd en de veelal grote groep betrokkenen. De AP maakt daarom bij internationale onderzoeken geen strikt onderscheid tussen kortlopende en complexe onderzoeken, zoals de AP wel doet bij nationale onderzoeken.

In 2021 heeft de AP in totaal 1 internationaal onderzoek afgerond. Het betreft het onderzoek naar Transavia over het slecht beveiligen van persoonsgegevens. De AP heeft hiervoor een boete van EUR 400.000,- opgelegd. Verder heeft de afdeling 14 onderzoeken in behandeling waarvan de verwachting is dat een groot deel daarvan in 2022 afgerond kan worden. Vanwege de hoeveelheid lopende onderzoeken, en de beperkte capaciteit binnen de afdeling, zal in 2022 met slechts enkele nieuwe onderzoeken gestart kunnen worden. De verwachting is dat hierdoor in 2022 de werkachterstand (staat nu op 18 onderzoeken) zal oplopen.

Internationale onderzoeken politie en justitie (Europees)

De AP neemt deel aan verschillende Europese toezichthoudende groepen op het gebied van politie, justitie en grensbewaking. Het gaat onder meer om het toezicht op de uitwisseling van persoonsgegevens met Europol en op het gebruik van een aantal grootschalige Europese informatiesystemen.

In 2021 heeft de AP 4 onderzoeken op het terrein van politie en justitie afgerond. Drie afgeronde onderzoeken hebben geresulteerd in een onderzoeksrapport dat is overgedragen aan de afdeling Handhaven. Het vierde onderzoek betrof een Schengenevaluatie. Tijdens een Schengenevaluatie wordt de uitvoering van het Schengen-*acquis* door de lidstaten geëvalueerd. Dit vindt elke vijf jaar plaats. Collega's van de afdeling Internationaal onderzoek sloten aan bij het inspectieteam dat in 2021 de Schengenevaluatie in België uitvoerde.

Audits politie en justitie

Naast het uitvoeren van onderzoeken heeft de AP de wettelijke (toezichthoudende) verplichting om elke drie of vier jaar een audit te (laten) uitvoeren op het nationale deel van de Europese informatiesystemen. In 2021 had de AP 1 audit in behandeling.

Verkennde onderzoeken

De AP doet ook onderzoeken die niet direct gericht zijn op handhaving, maar die zijn bedoeld om een beeld te krijgen van de naleving. Deze verkennde onderzoeken richten zich op de vraag in hoeverre bepaalde sectoren voldoen aan de verplichtingen uit de AVG. Daarnaast doet de AP deze onderzoeken om tijdig nieuwe ontwikkelingen te zien, als toezichthouder zichtbaar aanwezig te zijn op een actueel thema en om kennis op te bouwen. Wanneer de AP zo'n onderzoek aankondigt, komen organisaties vaak direct in actie. Daarmee zijn verkennde onderzoeken ook een effectief middel om de naleving te bevorderen.

Wanneer mogelijk communiceert de AP over geconstateerde best practices en bad practices. Afhankelijk van de uitkomsten van het verkennd onderzoek komen er eventuele vervolgacties, zoals een normoverdragend gesprek of een vervolgonderzoek.

De inzichten uit een verkennend onderzoek vormen input voor risicoanalyses die de basis zijn van de risicosturing van de AP. De aanleiding voor een verkennend onderzoek kunnen klachten of signalen van buiten zijn, maar de AP kan ook uit zichzelf besluiten een onderzoek te doen.

In 2021 zijn de volgende twee verkennende onderzoeken afgerond:

- [Smart cities](#)
- Een inventarisatie m.b.t. het gebruik van microtargeting in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen. Dit is afgesloten door in januari een brief te sturen naar de politieke partijen.

Eind 2021 liepen er nog 7 verkennende onderzoeken (waarvan enkele nog in opstartfase). Door beperkte capaciteit voor de verkennende onderzoeken is de afronding van de lopende onderzoeken vertraagd en is de geplande productie achtergebleven.

Sectorbeelden

In een sectorbeeld geeft de AP een overzicht van ontwikkelingen die in een bepaalde sector spelen bij de bescherming van persoonsgegevens. De AP baseert de sectorbeelden onder meer op contacten met brancheorganisaties en FG's. De sectorbeelden zijn eind 2020 opgeleverd en dienden als input voor de interne trend- en risicoanalyses die in 2021 zijn opgeleverd. Voor de sector onderwijs is deze analyse ook [gepubliceerd](#).

Handhaving

Handhavingsbesluiten (zoals een boete, last onder dwangsom, bindende aanwijzing of een berisping) worden doorgaans gevolgd door de openbaarmaking daarvan, in de vorm van een openbaarmakingsbesluit. In 2021 zijn er 12 openbaarmakingsbesluiten opgeleverd. In een handhavingsbesluit kan meer dan één overtreding aan de orde zijn.

Boetes

In 2021 zijn er 11 overtredingen beboet, die zijn neergelegd in 9 boetebesluiten.

In 2021 is tweemaal tot een alternatieve vorm van handhaving besloten, te weten in de vorm van een normoverdragende brief.

Last onder dwangsom

In 2021 heeft de AP 2 keer een last onder dwangsom opgelegd.

Berispingsen

Ten aanzien van het aantal opgelegde berispingsen geldt dat 1 berisping is opgesteld door de Directie KCO (EL), 1 berisping is opgelegd door de afdeling Handhaven en 1 berisping is opgelegd door de Afdeling Bezwaar (JZW).

Nacontrole en invordering

In 2021 heeft geen nacontrole en invordering plaatsgevonden.

Rechtsbescherming

Bezwaar

Een belanghebbende kan tegen een besluit van de AP in bezwaar gaan. Het kan bijvoorbeeld gaan om een besluit dat de AP heeft genomen naar aanleiding van een artikel 77 AVG klacht, een vergunningaanvraag, een sanctiebesluit of een Wob-besluit.

In 2021 is het aantal ontvangen bezwaarschriften aanmerkelijk toegenomen ten opzichte van 2020. In 2020 betrof het nog 87 bezwaarzaken en in 2021 betrof het 203 bezwaarzaken. Dit is een stijging van 133%. Deze stijging heeft onder andere te maken met het inlopen van achterstanden in de klachtafhandeling door de primaire afdelingen in 2020. Hierdoor is het aantal primaire besluiten waartegen bezwaar kon worden ingediend in 2021 toegenomen. In 6 dossiers (3%) is het bezwaar geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard. In 157 van de gevallen (84%) trof het bezwaarschrift geen doel ((kennelijk) ongegrond/niet ontvankelijk).

In 1 zaak is ingestemd met rechtstreeks beroep (1%) en in 22 zaken (12%) is het bezwaarschrift ingetrokken na nadere uitleg te geven over het primaire besluit of na bemiddeling tussen partijen. In 17 dossiers (9%) is de bezwaarmaker in beroep gegaan tegen het besluit op bezwaar.

(Hoger) beroep, voorlopige voorziening en Hof van Justitie

Wie het niet eens is met een besluit op bezwaar van de AP of een besluit over de goedkeuring van een gedragscode, kan in beroep gaan bij de sector bestuursrecht van de rechtbank. Ook kan de betrokken partij aan de voorzieningenrechter vragen een voorlopige voorziening te treffen.

Zowel de betrokken partij als de AP kan tegen de uitspraak van de rechtbank op het beroepschrift hoger beroep instellen bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Is het niet mogelijk om naar de bestuursrechter te gaan, bijvoorbeeld omdat een beslissing van de AP geen besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, dan kan iemand terecht bij de civiele rechter.

In 2021 is uitspraak gedaan in 45 (hoger)beroepszaken. In 9 zaken (14%) is het (hoger)beroep niet-ontvankelijk verklaard, in 28 zaken (42%) is het (hoger)beroep ongegrond verklaard en in 4 zaken (6%) is het (hoger)beroep (gedeeltelijk) gegrond verklaard.⁷ 21 zaken (32%) zijn ingetrokken.⁸ 4 zaken (6%) zijn anders geëindigd (bijvoorbeeld terugverwezen naar de AP ter behandeling als bezwaarschrift).

Het aantal afgeronde zaken is fors hoger dan in 2020 (28) door vertraagde uitstroom vanwege langere doorlooptijden bij de rechtspraak als gevolg van corona. Op 1 januari 2021 waren er 71 (hoger)beroepszaken in behandeling die voor deze datum waren gestart. Het aantal nieuwe (hoger)beroepszaken in 2021 is 40. Per 31 december 2021 zijn 45 (hoger)beroepszaken nog in behandeling en lopen door in 2021.

⁷ Waarvan in 2 zaken met instandlating van de rechtsgevolgen. In 1 zaak heeft de rechtbank de boete gematigd.

⁸ Waarvan 1 cluster van 12 zaken.

Het merendeel van de in 2021 ingekomen (hoger)beroepszaken betreft procedures over de afhandeling van een klacht in de zin van artikel 77 AVG en procedures omtrent de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

In 2021 is 1 voorlopige voorzieningprocedure gestart. Deze zaak is ingetrokken.

In 2020 is 1 beroepszaak prejudicieel verwezen naar het Hof van Justitie. Deze prejudiciële procedure loopt door in 2022.

Wetgevingsadviezen

De AVG eist raadpleging van de AP bij het opstellen van nationale regelgeving met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens. Dit moet er voor zorgen dat de voorgenomen verwerking strookt met de AVG en dat de risico's voor betrokkenen worden beperkt. Naast deze verplichte advisering kan de AP ongevraagd adviseren en worden bijzonder belangwekkende wetsvoorstellen als project vaak al in de zogenoemde 'informele voorfase' opgepakt. Tot slot wordt de AP op grond van de Wet politiegegevens actief geïnformeerd over bepaalde verstrekkingen, zonder dat daarbij om advies wordt gevraagd. Het geheel wordt aangeduid als adviesprojecten wetgeving.

De AP rondde in 2021 106 adviesprojecten af, waarvan 11 om diverse redenen zonder formeel advies. Ongevraagd advies werd om capaciteitsredenen in 2021 niet uitgebracht. Van de 95 uitgebrachte adviezen werd in 40 gevallen blanco geadviseerd (geen opmerkingen), in 37 gevallen werd geadviseerd 'rekening te houden met' en in 18 gevallen werd negatief geadviseerd (bezwaren). De meeste adviezen hadden betrekking op wetgeving van J&V (33 adviezen), met VWS als goede tweede: 18 adviezen waarvan 13 met betrekking tot bestrijding van corona. Daarvan werden er 12 met spoed - doorgaans te tellen in dagen - uitgebracht.

De afdeling had een belangrijk deel van het jaar capaciteitstekorten, oplopend tot wel ongeveer de helft van de formatie. Normuitleg in 2021 had mede daardoor meer het karakter van ad hoc betrokkenheid bij complexe vraagstukken dan dat sprake was van afgebakende projecten.

→ Zie verder bijlage

Naleving bevorderen

Gedragcodes

Gedragcodes zijn een vorm van zelfregulering. In een gedragscode legt een branche of sector de manier vast waarop deze omgaat met persoonsgegevens. Daarmee worden de algemene normen uit de AVG concreter voor deze specifieke branche of sector.

De AP heeft als taak om het opstellen van gedragscodes te bevorderen, over gedragscodes te adviseren en om gedragscodes goed te keuren wanneer deze voldoende waarborgen leveren voor de bescherming van persoonsgegevens.

Als een organisatie een gedragscode opstelt, moet deze ook een toezichhoudend orgaan in het leven roepen. Dit orgaan is een nieuw instrument onder de AVG. Het orgaan controleert de naleving van de

gedragscode, beoordeelt of aangesloten partijen in aanmerking komen om de gedragscode toe te passen en behandelt klachten over inbreuken op de gedragscode. Het toezichthoudende orgaan moet worden geaccrediteerd door de AP of door een andere EU-privacytoezichthouder. Sommige sector- en brancheorganisaties kiezen voor AVG-richtsnoeren. Deze vorm van zelfregulering, soms een voorportaal voor een formele AVG-gedragscode, ondersteunt de AP met guidance-gesprekken.

De AP heeft in 2021 één formeel traject afgerond, één informeel afgerond, 2 informele internationale trajecten beëindigd en één co-review afgerond.

Eind 2021 zijn nog 5 formele trajecten in behandeling bij de AP, lopen er nog 3 informele trajecten en 2 internationale trajecten.

Naleving bevorderende gesprekken

Dit betreft gesprekken die de AP voert met sector- en brancheorganisaties en andere organisaties die veel te maken hebben met de AVG. In die gesprekken geeft de AP voorlichting en waar nodig guidance. In 2021 heeft de AP ruim 230 naleving bevorderende gesprekken gevoerd.

Voorafgaande raadplegingen

Organisaties zijn verplicht om een data protection impact assessment (DPIA) uit te voeren als zij van plan zijn een risicovolle gegevensverwerking te starten (artikel 36 AVG). Volgt uit de DPIA dat inderdaad sprake is van een hoog privacyrisico? En kan de organisatie geen afdoende maatregelen nemen om dit risico te beperken? Dan moet de organisatie de AP om een voorafgaande raadpleging vragen. De AP beoordeelt dan of de voorgenomen verwerking in overeenstemming is met de AVG en geeft advies over hoe het gesignaleerde hoge privacyrisico kan worden beperkt of weggenomen.

In 2021 heeft de AP 10 verzoeken om voorafgaande raadpleging afgehandeld. Er is een advies uitgebracht, 1 verzoek is ingetrokken en 8 verzoeken heeft de AP na inhoudelijke analyse niet in behandeling kunnen nemen omdat de verzoeken niet voldeden aan de vereisten. De AP heeft in die gevallen wel de indieners geïnformeerd over de geconstateerde tekortkomingen. Einde 2021 heeft de AP geen verzoeken meer in behandeling.

Vergunningen en modelprotocollen

Dit betreft vergunningen voor het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard ten behoeve van derden (artikel 33, vierde lid, onderdeel c van de UAVG). De AP heeft 2021 257 vergunningaanvragen toegewezen, 2 aanvragen afgewezen en er zijn 5 aanvragen ingetrokken. Eén modelprotocol is goedgekeurd.

De afgewezen vergunningaanvragen betreffen de vergunningaanvragen van [Fraudehelpdesk](#) en de vergunningaanvraag van vereniging [Vodiom](#). Naar aanleiding van de afgewezen vergunningaanvraag van Vodiom heeft de AP ook een [handreiking](#) geschreven ten aanzien van cross-sectorale gegevensdeling tussen private partijen.

Het grootste deel van de toegewezen aanvragen bestaat uit aanvragen die zijn gebaseerd op het in 2021 door de [AP goedgekeurde modelprotocol](#) voor de uitwisseling van gegevens over fraude tussen banken en verzekeraars. Daarnaast zijn veel vergunningen verleend aan winkeliers en horeca-ondernemingen die

lokaal informatie willen uitwisselen over mensen die een winkel- of horecaverbod hebben. Zij kunnen zich daarvoor baseren op eerder goedgekeurde modelprotocollen.

Einde 2021 zijn nog drie 58 vergunningaanvragen in behandeling, waarvan 25 vergunningaanvragen van winkeliers en 30 van horecaondernemers.

Vragen van Functionarissen Gegevensbescherming (FG's)

De AP beantwoordt vragen van FG's per mail en telefonisch via het speciale FG-loket. De AP heeft in 2021 ruim 1300 vragen ontvangen (926 per mail en 383 telefonisch).

FG-congres

In verband met corona heeft de AP in 2021 geen FG-congres georganiseerd.

Internationale doorgifte instrumenten

Internationale organisaties of multinationals kunnen interne gedragscodes opstellen voor de doorgifte van persoonsgegevens tussen de verschillende vestigingen buiten de Europese Economische Ruimte. Dit worden bindende bedrijfsvoorschriften of binding corporate rules (BCR's) genoemd. Voor de internationale uitwisseling van gegevens met andere bedrijven kunnen bedrijven gebruikmaken van standaard contractual clauses (SCC's) of van ad hoc contractual clauses (ad hoc CC's). De Europese commissie heeft in juni 2021 nieuwe SCC's vastgesteld.

De uitstroom van nieuwe doorgifte-instrumenten bestond in 2021 uit 7 dossiers. Eén ad hoc contractual clause (Ad hoc CC) is ingetrokken door de indiener. Vier BCR's zijn door de AP buiten behandeling gesteld. Na overleg met de indieners werd geconcludeerd dat een ander doorgifte-instrument beter past bij het bedrijf. Ook zijn twee gedragscodeverzoeken als doorgifte-instrument buiten behandeling gesteld. In deze gevallen werd geen reactie meer ontvangen op de feedback die de AP had gegeven op de ingediende stukken.

De instroom van nieuwe doorgifte instrumenten in 2021 bestond uit 6 dossiers, namelijk 4 BCR's en 2 ad hoc CC's. Daarnaast is één BCR update verzoek ingediend. De lange doorlooptijd van de behandeling van BCR's als gevolg van beperkte capaciteit en de externe communicatie die hierover heeft plaatsgevonden leidt er op dit moment toe dat bedrijven afzien van het indienen van BCR's. Hierdoor zien we een lagere instroom dan verwacht. Ook andere Europese toezichthouders zien deze trend. De werkvoorraad bedroeg eind 2021 in totaal 46 nieuwe BCR- of gedragscodeverzoeken, 27 BCR-updateverzoeken en 15 nieuwe Ad hoc CC's.

Net zoals BCR's, moeten ook Ad hoc contractual clauses en administrative arrangements die in het verleden onder de Richtlijn 95/46/EG en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) zijn goedgekeurd door de AP, door de komst van de AVG een eenmalige AVG update beoordeling krijgen, vervangen worden of worden ingetrokken. De reden hiervoor is dat ze niet meer voldoen aan het nieuwe beschermingsniveau van de AVG. In 2021 is de totale netto werkvoorraad goedgekeurde ad hoc contractual clauses en administrative arrangements waarvoor een AVG update goedgekeurd dient te worden gelijk gebleven (83 dossiers). Aangezien de meeste ad hoc CC's gebaseerd zijn op de oude modelcontracten (SCCs) van de Europese Commissie, zal de AP organisaties verzoeken indien mogelijk

over te stappen op één van de nieuwe SCC's of hun bestaande aanvraag voor een ad hoc CC zoveel mogelijk te baseren op de nieuwe SCC's.

Voor goedgekeurde BCR's geldt tenslotte dat organisaties de AP jaarlijks op de hoogte moeten stellen of er wel of geen aanpassingen zijn geweest aan de BCR. Dit kan gaan om wijzigingen in groepsentiteiten, datastromen of verwerkingsactiviteiten. Bij wijzigingen die impact hebben op het beschermingsniveau van de BCR of een andere significante wijzigingen dient de AP tijdig geïnformeerd te worden. De AP beoordeelt de wijzigingen en stelt vast of het noodzakelijk is om een nieuwe goedkeuring te geven. In 2021 is de totale werkvoorraad jaarlijkse updates voor BCR's toegenomen van 1 naar 2 dossiers. Momenteel dient er 1 jaarlijkse update beoordeling verricht te worden voor een goedgekeurde BCR en één update voor een AA.

Accreditatieverzoeken en certificering

AVG-certificaten kunnen worden uitgegeven door certificerende instellingen die zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie (RvA). Bij de certificering maken deze instellingen gebruik van certificeringscriteria die zijn goedgekeurd door de AP.

De AP heeft 4 aanvragen voor goedkeuring in behandeling. Twee aanvragen werden in 2020 ingediend bij de AP, twee aanvragen in 2021.

Voorlichting

Informatieverzoeken

Het aantal informatieverzoeken is fors gedaald ten opzichte van 2020. De oorzaak is het terugbrengen van de openingstijden van het telefonisch spreekuur naar 2 uur per dag, als gevolg van capaciteitstekorten. Bij het telefonisch spreekuur kwamen in 2021 in totaal 13.000 telefoontjes binnen. Het gaat hier om de beantwoorde telefoontjes. Het grootste deel van de telefoontjes hadden betrekking op het geven van tips over organisaties die de AVG niet goed naleven en op informatieverzoeken.

Verzoeken aan AP

Wet dwangsom en beroep

In 2021 heeft de AP 42 ingebrekestellingen ontvangen op grond van de Wet dwangsom en beroep. In het overgrote deel van de gevallen bleek ten onrechte een ingebrekestelling aan de AP te zijn verzonden. Voor zover terecht een ingebrekestelling was verzonden, heeft de AP in de meeste gevallen alsnog binnen twee weken een besluit genomen op de AVG-klacht of op het bezwaarschrift. De AP heeft 39 ingebrekestellingen afgehandeld in 2021. In 3 gevallen heeft de AP een geldbedrag betaald.

Wob-verzoeken

De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is mede van toepassing op de AP. De AP is verplicht – hetzij uit

eigen beweging, hetzij op verzoek – informatie te verstrekken over haar taakvervulling, tenzij dit door een wettelijke uitzondering niet is toegestaan. In 2021 heeft de AP 23 Wob-verzoeken afgehandeld.

Verzoek om inzage van persoonsgegevens bij de AP

Mensen hebben het recht om inzage te vragen in de persoonsgegevens die de AP van hen verwerkt. In 2021 ontving de AP 26 inzageverzoeken en zijn 24 inzageverzoeken afgehandeld. Veel mensen leven nog steeds in de veronderstelling dat de AP de persoonsgegevens beheert van alle organisaties in Nederland en dat je dan bij de AP een inzageverzoek daarvan kunt doen. Dat is niet zo. In een aantal gevallen heeft de AP de mensen daarom doorverwezen naar de instantie die wel hun persoonsgegevens verwerkt, zoals de politie, de gemeente of het RIVM.

Alvorens een verzoek om inzage, verwijdering of correctie van persoonsgegevens in behandeling wordt genomen, dient de aanvrager zich eerst te legitimeren en wordt een check gedaan op woonadres. Zo wordt voorkomen dat een kwaadwillend persoon persoonsgegevens van een ander kan opvragen. In een aantal gevallen heeft de aanvrager na een verzoek om legitimatie niets meer van zich laten horen.

Verzoek om verwijdering van persoonsgegevens bij de AP

Mensen kunnen in een aantal gevallen aan de AP vragen om hun persoonsgegevens te verwijderen. In 2021 ontving de AP 6 verwijderverzoeken en heeft 7 verwijderverzoeken afgehandeld. Niet alle verzoeken om verwijdering konden gehonoreerd worden, omdat de AP zich ook aan de bepalingen van de Archiefwet dient te houden.

Verzoek om correctie van persoonsgegevens bij de AP

Mensen kunnen in een aantal gevallen aan de AP vragen om hun persoonsgegevens te corrigeren. In 2021 ontving de AP 1 correctieverzoek. Het betrof hier een formele naamswijziging, die door de AP in de dossiers van de betreffende persoon is aangepast.

Klachten over de AP

Wie het niet eens is met hoe (een medewerker van) de AP zich heeft gedragen, kan daarover een klacht indienen bij de AP. Klachten kunnen bijvoorbeeld gaan over de lange behandelingsduur, geen respons of de bejegening.

De AP handelt klachten af volgens de klachtenprocedure uit de Algemene wet bestuursrecht. Waar dat kan, handelt de AP klachten op informele wijze af. Iedere klachtbehandeling leidt, of de klacht nu formeel of informeel is behandeld, tot een schriftelijke vastlegging. In die schriftelijke beslissingen op de klachten wijst de AP op de mogelijkheid om de klacht na het oordeel van de AP voor te leggen aan de Nationale ombudsman. In 2021 heeft de AP 46 klachtzaken afgehandeld, daarvan zijn er 9 klachten via de Nationale ombudsman binnengekomen.

In 2021 zijn er veel klachten binnengekomen die betrekking hebben op de lange behandeltermijn van de AVG-klachten door de AP, het gebrek aan communicatie over de voortgang van de behandeling van de AVG-klachten en de soms voor de klagers onbevredigende uitslag van de klachtenbehandeling. Halverwege 2021 had de AP door vacatures geen medewerkers meer die de Awb-klachten konden oppakken. De klachtenbehandeling is op dat moment helaas en noodgedwongen tijdelijk stopgezet. De klagers en de Nationale ombudsman zijn daarvan op de hoogte gesteld.

Ondertekening

's-Gravenhage, 15 maart 2022

Naam

Handtekening

mr. A. Wolfsen
Voorzitter

ir. M.J. Verdier
Vicevoorzitter

drs. C.E. Mur
Bestuurslid

4. Jaarrekening

Balans per 31 december 2021

Activa

*(Na voorstel
resultaatbestemming)*

	EUR	31 dec 2021 EUR	EUR	31 dec 2020 EUR
<i>Vaste activa</i>				
Materiële vaste activa		186.585		318.604
<i>Vlottende activa</i>				
<i>Vorderingen</i>				
Overlopende activa	699.845		792.485	
		699.845		792.485
Liquide middelen		4.280.817		858.396
Totaal		5.167.247		1.969.485

Passiva

(Na voorstel
resultaatbestemming)

	EUR	31 dec 2021 EUR	EUR	31 dec 2020 EUR
<i>Eigen vermogen</i>				
Egalisatiereserve	1.313.676		-3.279	
Bestemmingsfonds	1.934.800		-	
		3.248.476		-3.279
Voorzieningen		442.372		744.665
<i>Kortlopende schulden</i>				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	71.146		7.944	
Overige verbonden partijen	-		17.000	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.590		-	
Overlopende passiva	1.403.663		1.203.155	
		1.476.399		1.228.099
Totaal		5.167.247		1.969.485

Staat van baten en lasten over 2021

	Begroting 2021	2021	2020
	EUR	EUR	EUR
Bijdrage Ministerie Justitie en Veiligheid	24.600.000	26.273.528	23.809.000
Overige opbrengsten	-	626.327	486.374
Som der exploitatiebaten	24.600.000	26.899.855	24.295.374
<i>Personeelskosten</i>			
Lonen en salarissen	12.793.950	12.588.821	13.268.938
Sociale lasten	1.587.000	1.619.122	1.645.436
Pensioenlasten	2.030.000	2.160.722	2.105.611
Overige personeelskosten (inclusief inhuur extern personeel)	1.812.600	1.660.746	1.540.836
<i>Materiële kosten</i>			
Apparaat ICT	2.715.834	2.756.785	1.238.626
Bijdragen aan SSO's	1.291.692	614.753	636.502
Overige materiële kosten	2.285.474	2.115.132	2.475.984
Som der apparaatkosten	24.516.550	23.516.081	22.911.933
Gerechtskosten	145.000	-	-
<i>Afschrijvingen en waardeverminderingen</i>			
Afschrijvingen materiële vaste activa	175.000	132.019	151.365
Som der exploitatielasten	24.836.550	23.648.100	23.063.298
Exploitatieresultaat	-236.550	3.251.755	1.232.076
<i>Totaal exploitatiebaten</i>			
Totaal exploitatiebaten	24.600.000	26.899.855	24.295.374
<i>Totaal exploitatielasten</i>			
Totaal exploitatielasten	24.836.500	23.648.100	23.063.298
Exploitatieresultaat	-236.550	3.251.755	1.232.076
<i>Resultaatbestemming</i>			
Egalisatiereserve	-	1.316.955	1.232.076
Bestemmingsfonds	-	1.934.800	-
Bestemd resultaat	-	3.251.755	1.232.076

Kasstroomoverzicht over 2021

Indirecte methode

	2021	2020
	EUR	EUR
Bedrijfsresultaat	3.251.755	1.232.076
Aanpassing voor afschrijvingen	132.019	151.365
Mutatie van voorzieningen	-302.293	-196.856
Mutatie van handelsdebiteuren	-	151.858
Mutatie van overige vorderingen	92.640	-437.025
Mutatie van handelscrediteuren	63.202	-180.679
Mutatie van overige kortlopende schulden (excl. schulden kredietinstellingen)	185.098	-240.964
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	3.422.421	479.775
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.422.421	479.775
Mutatie in liquide middelen	3.422.421	479.775

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten

De bescherming van je persoonsgegevens is een grondrecht van iedere Nederlander. De Autoriteit Persoonsgegevens, statutair gevestigd te 's-Gravenhage is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt. De Autoriteit Persoonsgegevens maakt onderdeel uit van een Europees samenwerkingsverband van toezichthouders. Het toezichtveld van de Autoriteit Persoonsgegevens is omvangrijk: internationale en nationale bedrijven en organisaties, de gehele overheid, inclusief politie en justitie en ook verenigingen, scholen, stichtingen en individuele burgers.

Locatie feitelijke activiteiten

De onderneming verricht haar activiteiten vanuit de locatie in 's-Gravenhage.

De Autoriteit Persoonsgegevens is feitelijk gevestigd op de Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV te 's-Gravenhage en ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 73709131.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Autoriteit Persoonsgegevens zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen

Algemene grondslagen

In de Kaderwet ZBO staat dat de jaarrekening zo veel als mogelijk, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, moet worden opgesteld. De noodzaak af te wijken ontbreekt, zodat de jaarrekening feitelijk overeenkomstig Titel 9 Boek 2 van het BW is opgesteld.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de Autoriteit Persoonsgegevens zich gehouden aan de WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

De jaarrekening van Autoriteit Persoonsgegevens per 31 december 2021 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. In de jaarrekening per 31 december 2020 was een toelichting opgenomen waarin werd beschreven dat sprake was van een materiële onzekerheid bij de continuïteit. De hieraan ten grondslag liggende oorzaken zijn niet langer aan de orde bij het opstellen van de jaarrekening per 31 december 2021. De voornaamste reden hiervoor betreft de aanvullende toekenningen van rijksbijdrage die in het coalitieakkoord 2021-2025 zijn overeengekomen.

Algemene grondslagen voor waardering activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Algemene grondslagen bepaling resultaat

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De staat van baten en lasten 2021 geeft inzicht in het gerealiseerde en het begrote resultaat 2021. In de staat van baten en lasten wordt een vergelijking gemaakt tussen realisatie en de door het bestuur vastgestelde begroting. Voor de vergelijking tussen realisatie en begroting is gekozen vanwege het karakter van de jaarrekening. Die is vooral gericht op het afleggen van verantwoording, waarbij de jaarresultaten worden vergeleken met de vastgestelde begroting.

Pensioenregelingen

De Autoriteit Persoonsgegevens neemt deel aan een pensioenregeling bij het ABP die gekwalificeerd wordt als een toegezegde bijdrageregeling. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting op de balans opgenomen. Als betaalde premies verschuldigde premies overtreffen,

wordt een overlopende actiefpost opgenomen ter hoogte van de verwachte terugbetaling van het fonds.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen voor het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

De dekkingsgraad van het ABP bedroeg in december 2021 110,2% (december 2020: 93,2%).

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Als instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, dan maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen als op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen voor dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Grondslagen voor waardering activa

Materiële vaste activa

De overige materiële vaste activa betreffen ICT-hardware. Activa zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgingprijs, onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur of gebruiksperiode, en van bijzondere waardeverminderingen. Hardware wordt afgeschreven in vier of vijf jaar, afhankelijk van het type hardware dat het betreft. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten indien materieel. De vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs wijkt niet materieel af van de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een rekening-courant bij het Ministerie van Financiën. Binnen het kader van het zogeheten schatkistbankieren beheert dit ministerie eventuele tegoeden. Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor waardering passiva

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De voorzieningen wachtgelden en PAS-regeling worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

De voorziening jubileumuitkeringen wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van alle toekomstige verplichtingen die voortkomen uit het verstrekken van uitkering ambtsjubileum na het bereiken van 12,5, 25 en 40 dienstjaren (conform CAO-Rijksambtenaren). De hierbij gehanteerde disconteringsvoet is afkomstig van de meest recente Marco Economische Verkenning van het CPB 2022 ("lange rente Nederland 2022 - 2025").

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rentemethode. De geamortiseerde kostprijs is het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Grondslagen voor baten en lasten

Baten

Als opbrengsten worden de bedragen verwerkt die de rechtspersoon voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de rechtspersoon voor derden ontvangt, worden niet als opbrengsten verwerkt.

Personeelskosten

De beloningen van het personeel worden als last in de exploitatierekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de entiteit.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste of ten gunste van de exploitatierekening gebracht.

Betaling van een beloning, zonder opbouw van rechten, wordt verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

De verplichting op het gebied van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Materiële kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor kasstroomoverzicht

Algemene grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de indirecte methode opgesteld. Dit houdt voor de weergave van de kasstromen in dat het gerapporteerde resultaat over het boekjaar wordt aangepast voor posten die geen betrekking hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar en mutaties in financieringen, voorzieningen en werkkapitaal.

Toelichting op balans

Materiële vaste activa

	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
	EUR	EUR
Andere vaste bedrijfsmiddelen	186.585	318.604
Totaal	<u>186.585</u>	<u>318.604</u>

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar weer:

	<u>Andere vaste bedrijfs- middelen</u>
	EUR
<i>Boekwaarde 1 januari 2021</i>	
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	900.029
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-581.425
	<u>318.604</u>
<i>Mutaties 2021</i>	
Afschrijvingen	-132.019
	<u>-132.019</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2021</i>	
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	900.029
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-713.444
	<u>186.585</u>
Afschrijvingspercentage van	20,0
Afschrijvingspercentage tot	25,0

Toelichting

De materiële vaste activa zijn alle ICT gerelateerd en betreffen in het bijzonder investeringen in netwerkvoorzieningen, als servers en firewalls.

Vorderingen

	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
	EUR	EUR
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	620.249	779.755
Overige vorderingen	79.596	12.730
	<u>699.845</u>	<u>792.485</u>
Totaal	<u><u>699.845</u></u>	<u><u>792.485</u></u>

Toelichting

Overlopende activa

De post 'Vooruitbetaalde kosten' heeft voor een bedrag van EUR 617.675 betrekking op in 2021 betaalde bedragen die in 2022 tot kosten leiden, bijvoorbeeld in geval van meerjarige onderhoudscontracten. Het restant ad EUR 2.574 heeft betrekking op in 2021 betaalde bedragen die tussen 1 en 5 jaar na balansdatum tot kosten leiden. De overige vorderingen hebben m.n. betrekking op in rekening gebrachte salariskosten vanwege een uitgaande detachering en de afrekening van gezamenlijke werkzaamheden met de Hoge Raad en met Justid.

Liquide middelen

	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
	EUR	EUR
Banktegoeden		
Rekening-courant Ministerie van Financiën	4.280.817	858.396
	<u>4.280.817</u>	<u>858.396</u>
Totaal	<u><u>4.280.817</u></u>	<u><u>858.396</u></u>

Toelichting

Deze post betreft rekeningen die worden aangehouden bij ING Bank N.V. en de rekening die in het kader van het geïntegreerd middelenbeheer wordt aangehouden bij het Ministerie van Financiën en die in het betalingsverkeer van de Autoriteit Persoonsgegevens fungeert als 'paraplurekening'. Met het Ministerie van Financiën is een debet limiet van EUR 1 miljoen overeengekomen.

Eigen vermogen

	31 dec 2021	31 dec 2020
	EUR	EUR
Egalisatiereserve	1.313.676	-3.279
Bestemmingsfonds	1.934.800	-
Totaal	3.248.476	-3.279

Toelichting

Egalisatiereserve

De omvang van de egalisatiereserve bedraagt minimaal -5% en maximaal 5% van de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid in het betreffende boekjaar. Negatieve of positieve overschrijdingen worden daarbij verrekend met het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In het geval de egalisatiereserve langer dan twee jaar achtereen negatief is, wordt de rekening-courant verhouding met het Ministerie van Justitie en Veiligheid herijkt.

Het bedrag dat dit maximum per ultimo boekjaar overstijgt mag van het Ministerie van Justitie en Veiligheid toegevoegd worden aan een bestemmingsfonds.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds betreft een van de egalisatiereserve afgezonderd vermogensdeel, waaraan een beperktere bestedingsvrijheid is gegeven dan gezien de doelstelling van Autoriteit Persoonsgegevens zou zijn toegestaan. Deze beperktere bestedingsmogelijkheid komt voort uit de instemming door het Ministerie van Justitie en Veiligheid met het in 2022 mogen aanwenden van het gedeelte van het exploitatieresultaat over 2021 dat uitstijgt boven de maximaal toegestane omvang van de egalisatiereserve, waarbij aan deze aanwending nadere voorwaarden zijn verbonden.

Deze nadere voorwaarden betreffen de inperking van de bestedingsvrijheid tot het in de brief van Autoriteit Persoonsgegevens, d.d. 1 februari 2022, opgenomen overzicht van incidentele kosten - kosten zonder doorwerking naar latere jaren - die in 2022 gemaakt zullen worden.

<i>Egalisatiereserve</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Stand 1 januari	-3.279	-1.235.355
Aandeel in overwinst	1.316.955	1.232.076
	1.313.676	-3.279
Stand 31 december	1.313.676	-3.279

<i>Bestemmingsfonds</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Stand 1 januari	-	-
Aandeel in overwinst	1.934.800	-
	<u>1.934.800</u>	<u>-</u>
Stand 31 december	<u>1.934.800</u>	<u>-</u>

Voorzieningen

	31 dec 2021	31 dec 2020
	EUR	EUR
Voorziening wachtgelden	116.227	418.875
Voorziening jubileumuitkeringen	119.739	148.826
Voorziening PAS-regeling	206.406	176.964
Totaal	<u>442.372</u>	<u>744.665</u>

Toelichting

De looptijd van de voorzieningen is overwegend langlopend.

Voorziening wachtgelden

Het verloop van de post is als volgt:

<i>Voorziening wachtgelden</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Stand 1 januari	418.875	566.902
Dotatie voorziening	18.181	949
Uitkeringen boekjaar	-214.614	-148.976
Vrijval van voorziening	-106.215	-
Stand 31 december	<u>116.227</u>	<u>418.875</u>

De voorziening voor wachtgelden betreft de ultimo 2021 bestaande wachtgeldverplichting voor één voormalige medewerker (vorig jaar: drie medewerkers).

Voorziening jubileumuitkeringen
Het verloop van de post is als volgt:

<i>Voorziening jubileumuitkeringen</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	EUR	EUR
Stand 1 januari	148.826	147.619
Dotatie voorziening	-	26.244
Uitkeringen boekjaar	-29.087	-25.037
Stand 31 december	<u><u>119.739</u></u>	<u><u>148.826</u></u>

De voorziening voor jubileumuitkeringen heeft betrekking op verplichtingen die op grond van de vigerende CAO bestaan om bij het bereiken van het ambtsjubileum van 12,5 jaar, 25 jaar en 40 jaar een jubileumuitkering te verstrekken.

Voorziening PAS-regeling
Het verloop van de post is als volgt:

<i>Voorziening PAS-regeling</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	EUR	EUR
Stand 1 januari	176.964	227.000
Dotatie voorziening	58.148	-
Uitkeringen boekjaar	-28.706	-
Vrijval van voorziening	-	-50.036
Stand 31 december	<u><u>206.406</u></u>	<u><u>176.964</u></u>

De voorziening PAS-regeling betreft de kosten vanwege het gebruik maken van de PAS-regeling door drie medewerkers van Autoriteit Persoonsgegevens in 2021 en een vierde medewerker vanaf 1 februari 2022.

Kortlopende schulden

	31 dec 2021	31 dec 2020
	EUR	EUR
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	71.146	7.944
Overige verbonden partijen		
Rekening-courant Ministerie van Justitie en Veiligheid	-	17.000
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing- en premieschulden	1.590	-
Overlopende passiva		
Nog te betalen individueel keuze budget	25.144	-
Reservering vakantiedagen	1.156.023	1.065.193
Nog te ontvangen facturen	222.496	137.962
	<u>1.403.663</u>	<u>1.203.155</u>
Totaal	<u>1.476.399</u>	<u>1.228.099</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

De Autoriteit Persoonsgegevens kent de volgende niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

<i>Onderwerp</i>	< 1 jaar	1 - 5 jaar	totaal
	EUR	EUR	EUR
Huisvesting en servicekosten	1.732.462	634.685	2.367.147
Automatiseringskosten	2.517.219	2.697.709	5.214.928
Inhuurkosten	1.255.820	-	1.255.820
Organisatiekosten	1.088.789	25.406	1.114.195
Totaal niet in de balans opgenomen verplichtingen	<u>6.594.290</u>	<u>3.357.800</u>	<u>9.952.090</u>

In het boekjaar 2021 zijn 11 boetes opgelegd voor een totaalbedrag van EUR 5.280.000. Tegen 4 van deze boetes lopen op dit moment nog bezwaar- en beroepsprocedures, waardoor de vorderingen zijn opgeschort. Op het moment dat een ingestelde bezwaar- of beroepsprocedure niet tot intrekking van een boete heeft geleid, zal de desbetreffende vordering definitief worden ingesteld. Autoriteit Persoonsgegevens heeft op dat moment tegelijkertijd een doorbetalingsverplichting aan het Ministerie van Financiën.

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten dienen ter financiering van de operationele activiteiten, of vloeien direct uit deze activiteiten voort. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico en het liquiditeitsrisico.

Kredietrisico

Er zijn richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt de Autoriteit Persoonsgegevens voortdurend haar vorderingen en hanteert een strikte aanmaningsprocedure. Door deze maatregelen is het kredietrisico minimaal.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

Toelichting op staat van baten en lasten

Baten en brutomarge

	2021	2020
	EUR	EUR
Bijdrage Ministerie Justitie en Veiligheid	26.273.528	23.809.000
Overige opbrengsten		
Bijdrage Ministerie van Financiën inzake PSD2	366.900	363.000
Opbrengst detachering personeel	257.850	122.524
Overige opbrengsten	1.577	850
	<u>626.327</u>	<u>486.374</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>26.899.855</u>	<u>24.295.374</u>
Brutomarge (brutobedrijfsresultaat)	<u>26.899.855</u>	<u>24.295.374</u>

Baten

De door het Ministerie van Justitie en Veiligheid verstrekte bijdrage 2021 is met de Voorjaarsnota-besluitvorming verhoogd met EUR 419.000 loonbijstelling en EUR 1.254.528 dekking voor corona-gerelateerde meerkosten, totaal EUR 1.673.528.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot (EUR nihil), met name omdat bij het opstellen van de begroting 2021 geen opbrengsten uit detachering van personeel en door het UWV verstrekte WAZO-middelen waren voorzien.

Personeelskosten

	2021	2020
	EUR	EUR
Lonen en salarissen	12.588.821	13.268.938
Sociale lasten	1.619.122	1.645.436
Pensioenlasten	2.160.722	2.105.611
Overige personeelskosten (inclusief inhuur extern personeel)	1.660.746	1.540.836
Totaal	<u>18.029.411</u>	<u>18.560.821</u>

Toelichting op personeelskosten

	2021	2020
	EUR	EUR
<i>Inhuur extern personeel</i>		
Honoraria niet-ambtenaren	4.361	-
Inhuur personeel op formatieplaatsen	713.428	526.518
Inhuur personeel boven formatieplaatsen	44.305	35.192
Interim functievervulling / detachering	390.802	716.915
	<u>1.152.896</u>	<u>1.278.625</u>
<i>Overige personeelskosten</i>		
Reis- en verblijfkosten	43.690	115.443
Kosten WKR	129.562	107.483
Kosten opleiding	275.933	222.424
Werving & selectie	483	2.215
Vrijval voorziening wachtgeld en dotatie PAS-regeling	-29.886	-49.087
Overige personeelskosten	88.068	-136.267
	<u>507.850</u>	<u>262.211</u>

De personele omvang van de Autoriteit Persoonsgegevens is in 2021 aanzienlijk minder toegenomen dan voorzien. Vanwege de ontstane werkdruk moest een deel van de werkzaamheden worden opgevangen met externe capaciteit.

De reiskosten betreffen het woon-werkverkeer en binnenlandse dienstreizen. De vrijval voorziening wachtgeld betreft drie medewerkers die in 2021 nog gebruik maakten van de wachtgeldregeling en ultimo 2021 nog maar één. In februari 2022 zal één nieuwe medewerker gebruik maken van de PAS-regeling.

Afschrijvingen en waardeverminderingen

	2021	2020
	EUR	EUR
Afschrijving op materiële vaste activa	132.019	151.365
Totaal	<u>132.019</u>	<u>151.365</u>

Materiële kosten

	2021	2020
	EUR	EUR
Apparaat ICT		
Onderhoud software	2.277.470	1.000.236
Onderhoud hardware	38.604	49.793
Inhuur personeel	429.314	177.529
Overige automatiseringskosten	11.397	11.068
	<hr/>	<hr/>
	2.756.785	1.238.626
Bijdragen aan SSO's	614.753	636.502
Overige materiële kosten		
Huisvestingskosten	1.038.186	995.598
Kantoorkosten	90.201	148.864
Reis- en verblijfkosten buitenland	2.196	14.258
Kosten voorlichting	21.770	58.345
Advieskosten	747.130	1.063.722
Algemene kosten	201.052	177.869
Overige algemene kosten	14.597	17.328
	<hr/>	<hr/>
	2.115.132	2.475.984
Totaal	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	5.486.670	4.351.112

Toelichting

Apparaat ICT

De gerealiseerde apparaat ICT kosten zijn ten opzichte van 2020 toegenomen als gevolg van hogere kosten van software en licenties, met name ten behoeve van het nieuwe zaakstelsel (ZAP!) en hogere kosten van inhuur van ICT personeel vanwege het inbestedingstraject van de ICT-voorzieningen naar de shared-service organisatie JIO. In de begroting (EUR 2.715.834) was met deze kostenstijging rekening gehouden.

Bijdragen aan SSO's

De bijdragen aan SSO's betreffen onder andere de dienstverlening door P-Direkt, UBR, ECO&P en het Centraal Beheer Stamgegevens. Deze kosten zijn aanzienlijk lager dan begroot (EUR 1.291.692), omdat de inbesteding van de ICT-voorzieningen naar de organisatie JIO nog niet in 2021 afgerond kon worden.

Overige materiële kosten

De huisvestingskosten bestaan enerzijds uit de verschuldigde huur op de twee locaties waar Autoriteit Persoonsgegevens is gehuisvest en anderzijds uit de doorbelasting van facilitaire kosten door FM-Haaglanden en het Openbaar Ministerie.

De reis- en verblijfskosten betreffen de niet via P-Direkt vergoede kosten.

De voorlichtingskosten zijn gemaakt vanwege het beschikbaar stellen van diverse grafische producten over de werkzaamheden van Autoriteit Persoonsgegevens.

De advieskosten hebben voornamelijk betrekking op ingewonnen juridisch advies, inclusief dat van de landsadvocaat, communicatie- en automatiseringsadvies en de kosten voortvloeiend uit de accountantscontrole. De kosten vanwege de Ondernemingsraad, klein meubilair, catering, vertalingen en o.a. abonnementen en datacommunicatie zijn verantwoord onder de algemene kosten.

De overige algemene kosten ten slotte hebben o.a. betrekking op kosten vanwege het lidmaatschap van werkgeversorganisaties.

Overige toelichtingen

Werknemers

Het gemiddelde aantal werknemers gedurende het boekjaar bij Autoriteit Persoonsgegevens bedroeg:

<i>Gemiddeld aantal werknemers over periode</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	fte	fte
Werkzaam binnen Nederland	172,2	184,0
Bestuurders en gewezen bestuurders		
<i>Bezoldiging</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	EUR	EUR
Bezoldiging van bestuurders en gewezen bestuurders	466.436	456.893
Totaal	<u><u>466.436</u></u>	<u><u>456.893</u></u>

WNT-verantwoording 2021 Autoriteit Persoonsgegevens

De WNT is van toepassing op de Autoriteit Persoonsgegevens. Het voor de Autoriteit Persoonsgegevens toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 EUR 209.000 (2020: EUR 201.000) bij een fulltime dienstverband. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bezoldiging topfunctionarissen

Definitie: Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

<i>Bedragen x EUR 1</i>	De heer A. Wolfsen	Mevrouw M.J. Verdier	Mevrouw C.E. Mur
Gegevens 2021			
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	0,83	0,83	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.316	124.855	148.431
Beloningen betaalbaar op termijn	18.899	18.607	22.328
<i>Subtotaal</i>	152.215	143.462	170.759
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	173.470	173.470	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	152.215	143.462	170.759
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020			
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/02 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	0,83	0,83	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.439	123.095	146.334
Beloningen betaalbaar op termijn	17.689	17.432	20.904
<i>Subtotaal</i>	149.128	140.527	167.238
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	166.830	166.830	201.000
Bezoldiging	<u>149.128</u>	<u>140.527</u>	<u>167.238</u>

Accountantskosten

De ten laste van het boekjaar kosten van de externe accountant, de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn voor Autoriteit Persoonsgegevens hieronder weergegeven.

Bedragen x EUR 1

	2021		
	Ernst & Young Accountants LLP	Overig EY	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	105.000	-	105.000
Andere controle-opdrachten	-	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
Totaal	105.000	-	105.000

Bedragen x EUR 1

	2020		
	Ernst & Young Accountants LLP	Overig EY	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	99.500	-	99.500
Andere controle-opdrachten	-	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
Totaal	99.500	-	99.500

Bovenstaande honoraria voor onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2021, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende 2021 zijn verricht.

In de kosten voor het onderzoek van de jaarrekening is tevens het honorarium opgenomen voor het rapport van feitelijke bevindingen, zoals gevraagd in het accountantsprotocol van Autoriteit Persoonsgegevens. Dit betreft een andere niet-controle dienst waarvoor geen separaat honorarium is overeengekomen.

Ondertekening
's-Gravenhage, 15 maart 2022

Naam

Handtekening

De heer A. Wolfsen
Voorzitter

Mevrouw M.J. Verdier
Vicevoorzitter

Mevrouw C.E. Mur
Bestuurslid

Overige gegevens

Accountantscontrole

Voor de verklaring van de controlerend accountant wordt verwezen naar bladzijde 59 en verder.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo baten en lasten

Het saldo baten en lasten wordt toegevoegd dan wel onttrokken aan de egalisatiereserve. De toevoeging aan de egalisatiereserve kan op basis van de regeling met het Ministerie van Justitie en Veiligheid nooit meer bedragen dan 5% van de in het betreffende boekjaar verkregen rijksbijdrage. Het eventuele resterende saldo dient te worden terugbetaald aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

In afwijking daarvan is voor de bestemming van het exploitatieresultaat over 2021 met het Ministerie van Justitie en Veiligheid de afspraak gemaakt dat, voor zover het exploitatieresultaat leidt tot een hoger percentage dan maximaal toegestaan, het meerdere mag worden aangewend voor de vorming van een bestemmingsfonds, bedoeld ter dekking van incidentele meerkosten in 2022 die geen doorwerking hebben naar latere uitvoeringsjaren.

[bijlage 1]

Wetgevingsadviezen 2021

Dit is een overzicht van de wetgevingsadviesprojecten die de AP in 2021 afrondde. Gaat het advies over voorgenomen wetgeving waarvan de tekst al openbaar is? Dan publiceert de AP het advies in beginsel niet eerder dan na vier weken op de AP-website. Vaak brengt de AP advies uit over de tekst uit de openbare internetconsultatie. In andere gevallen publiceert de AP het advies op de website zodra de tekst van het (gewijzigde) voorstel openbaar is.

Adviesprojecten leiden om diverse redenen niet altijd tot een formeel schriftelijk advies. Bijvoorbeeld als de AP niet bevoegd blijkt, een voornemen niet wordt doorgezet of de AP volgens de wet een bepaald besluit 'ter kennisneming' ontvangt. In 2021 waren er 11 adviesprojecten die zonder formeel schriftelijk advies zijn afgerond.

1.	Wijziging Besluit politiegegevens VOG	07-1-2021
2.	Publiek identificatiemiddel rijbewijs	07-1-2021
3.	Implementatiewet richtlijn modernisering consumentenbescherming	07-1-2021
4.	Besluit experimentele subsidie generieke werkgeversvoorzieningen	07-1-2021
5.	Verbetering registratie en identificatie honden	27-01-2021
6.	Wet waarborgen thuisonderwijs	27-01-2021
7.	Subsidieregeling emissieloze bestelauto's	28-01-2021
8.	Protocol wijziging Verdrag bescherming personen	04-2-2021
9.	Tijdelijke regeling justitie brexit	11-2-2021
10.	Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking	11-2-2021
11.	Wet kinderopvang Caribisch Nederland	18-2-2021
12.	Besluit elektronische raadpleging gegevens COVID-19	25-2-2021
13.	Uitvoeringswet Handels- en Samenwerkingsovereenkomst EU-VK	25-2-2021
14.	Wijziging Wet register onderwijsdeelnemers	03-03-2021
15.	Wet permanentmaking intrekking Nederlanderschap	03-03-2021
16.	Wijziging Wjsg i.v.m. Ecris	03-03-2021
17.	Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19	11-3-2021
18.	Besluit Participatiefonds 20XX	11-3-2021
19.	Verzamelbesluit gegevensverwerking politie en justitie	11-3-2021
20.	Tijdelijke wet testbewijzen COVID-19	18-3-2021
21.	Quarantaineplicht reizigers COVID-19	18-3-2021
22.	Verzamelwet SZW 2022	18-3-2021
23.	Tijdelijke tegemoetkomingsregeling kinderopvang zonder overheidsvergoeding	29-3-2021
24.	Wijziging Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur	08-04-2021
25.	Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm)	08-04-2021
26.	Wijziging Reglement rijbewijzen	08-04-2021
27.	Wijziging WvSr en Sv. voor het verbeteren van de bestrijding van heling	15-04-2021

28. Wet bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal	22-04-2021
29. Wijziging Tijdelijke regeling COVID-19 (testbewijzen)	29-04-2021
30. Wijziging paspoortuitvoeringsregelingen in verband met EU-verordening ID-kaarten	06-05-2021
31. Wijziging Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding	12-05-2021
32. Uitvoeringswet EU-verordeningen grenzen en veiligheid	19-05-2021
33. Wijziging Besluit BRP (doorgifte BES)	27-05-2021
34. Besluit gebruik burgerservicenummer in de zorg	27-05-2021
35. Wijziging Wet publieke gezondheid (coronatoegangsbewijzen)	27-05-2021
36. Besluit aanwijzing gegevens artikel 13:3a Wvrgg	31-05-2021
37. Vaststelling van regels voor het Nederlands kwalificatiekader voor een leven lang leren (Wet NLQF)	31-05-2021
38. Wijziging Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 (toegangsbewijs corona)	07-06-2021
39. Wet transparantieregister zorg	07-06-2021
40. Subsidiereregeling praktijkleren in de derde leerweg	17-06-2021
41. Tijdelijke spoedregeling EU Digitaal Corona Certificaat	22-06-2021
42. Wijziging Handelsregisterbesluit	28-06-2021
43. Wijziging Wet SUWI (schakelfunctie)	29-06-2021
44. Wet coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid	30-06-2021
45. Wetsvoorstel implementatie richtlijn 2020/1057/EU (detachering in het wegvervoer)	01-07-2021
46. Advies afstemmen EU Digitaal Corona Certificaat en toegangsbewijs corona	05-07-2021
47. Wijziging Besluit BRP (adreskwaliteit)	08-07-2021
48. Wijziging Regeling BRP (adreskwaliteit)	08-07-2021
49. Kaderbesluit overige JenV-subsidies	08-07-2021
50. Tijdelijke regeling signaal betalingsachterstanden	22-07-2021
51. Grondslag registratie verkeersongevallen	22-07-2021
52. Verzamelbesluit Justitie en Veiligheid 2021	22-07-2021
53. Verzamelwet Hersteloperatie toeslagen	29-07-2021
54. Tijdelijk besluit EU Digitaal Corona Certificaat	12-08-2021
55. Wijziging Wet digitale overheid (novelle)	12-08-2021
56. Implementatiebesluit UBO-trusts	12-08-2021
57. Versterking grondslag cameratoezicht en gegevensverwerking Douane	19-08-2021
58. Wijziging Wegenverkeerswet 1994 (modernisering erkenningen)	19-08-2021
59. Implementatiewet richtlijn representatieve vorderingen voor consumenten	19-08-2021
60. Wetsvoorstel online oprichting bv's	09-09-2021
61. Verzamelbesluit SZW 2022	09-09-2021
62. Wet toekomst pensioenen	16-09-2021
63. Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet WOZ	16-09-2021
64. Besluit betrouwbaarheid en geschiktheid toezichthouders en bestuurders collectieve beheersorganisaties	29-09-2021
65. Wijziging Verzamelbesluit SZW 2022	29-09-2021
66. Wijziging Besluit register onderwijsdeelnemers (uitbreiden grondslagen)	14-10-2021
67. Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie (WOBKA)	14-10-2021

68. Wet goed verhuurderschap	21-10-2021
69. Wet Tijdelijke tolheffing	21-10-2021
70. Uitvoeringswet verordening terroristische online-inhoud	21-10-2021
71. Wijziging Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen	25-10-2021
72. Wet bevordering digitale weerbaarheid bedrijven	25-10-2021
73. Wijziging Voorschrift Vreemdelingen 2000	25-10-2021
74. Wijziging Tijdelijke regeling covid-19 (coronatoegangsbewijs kort verblijf)	04-11-2021
75. Wijziging Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001	08-11-2021
76. Wet Verordening (EU) 2020 (Mobiliteitspakket I)	08-11-2021
77. Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden	09-11-2021
78. Wijziging Participatiewet (werkvoorzieningen voor visueel beperkten)	11-11-2021
79. Tijdelijke wet verbreding coronatoegangsbewijs	16-11-2021
80. Tijdelijke wet differentiatie coronatoegangsbewijs	16-11-2021
81. Afschaffen inspraak coronatoegangsbewijs onderwijs	16-11-2021
82. Tijdelijk besluit coronatoegangsbewijs beroepsonderwijs en hoger onderwijs	16-11-2021
83. Besluit gepseudonimiseerde kwaliteitsregistraties (traumaregister en LADIS)	23-11-2021
84. Tijdelijke regeling tegemoetkoming rijnvarenden	23-11-2021
85. Wijziging Regeling vakbekwaamheid bestuurders 2012	02-12-2021
86. Wet implementatie EU-richtlijn transparantie inkomsten via digitale platformeconomie	02-12-2021
87. Wijziging Besluit BRP (derdenverstrekking)	02-12-2021
88. Wijziging Wet publieke gezondheid (vergunning- en meldplicht infectieziekten)	09-12-2021
89. Wijziging Besluit register onderwijsdeelnemers (subsidie derde leerweg)	09-12-2021
90. Besluit politiegegevens ter implementatie richtlijn vergemakkelijking gebruik financiële gegevens FIU	09-12-2021
91. Wet strafbaarstelling gebruik persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden (doxing)	13-12-2021
92. Beleidsregel gegevens en analyses voor kansspelverslavingsonderzoek	22-12-2021
93. Besluit afwijkend gebruik frequentieruimte	22-12-2021
94. Wet beoordelingscommissie dopingzaken	22-12-2021
95. Wijziging Besluit politiegegevens VOG (aanvullend advies)	22-12-2021
96. Verstrekking politiegegevens voor evaluatie wet Computercriminaliteit III	
97. Verstrekking politiegegevens over mensenhandel van KMar aan NRM	
98. Verstrekking politiegegevens over jeugd en ondermijning aan NSCR	
99. Verstrekking politiegegevens aan Nationaal Rapporteur Mensenhandel	
100. Verstrekking politiegegevens aan UvA voor wetenschappelijk onderzoek	
101. Verstrekking politiegegevens aan commissie-Spee	
102. Verstrekking politiegegevens aan Amsterdam UMC	
103. Wettelijke basis alcohol- en drugstesten BRZO installaties	
104. Wettelijke grondslag om slachtoffers mensenhandel te melden bij CoMensha	
105. Tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel telecomdata voor het RIVM	
106. Advies inzake BSN	

[bijlage 2]

Uitsprakenregister 2021

Wie het niet eens is met een besluit van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), kan bezwaar maken en daarna eventueel beroep aantekenen bij de bestuursrechter. In 2021 is een aantal uitspraken gepubliceerd in zaken waarbij de AP partij was. Hieronder volgt een overzicht. Bij de belangrijkste uitspraken volgt een toelichting over de inhoud van de zaak.

- 25 januari 2021, Rechtbank Amsterdam, [ECLI:NL:RBAMS:2021:1140](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen het zonder goedgekeurde gedragscode verwerken van medische persoonsgegevens door zorgverzekeraars
- 28 januari 2021, Rechtbank Midden-Nederland, [ECLI:NL:RBMNE:2021:377](#), over inzage in een dossier dat de jeugdhulpverlening over eiser en zijn kinderen heeft
- 8 maart 2021, Rechtbank Amsterdam, [ECLI:NL:RBAMS:2021:926](#), over de bevoegdheid van de Spaanse toezichthouder ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens op basis van Spaanse wetgeving
- 19 maart 2021, Rechtbank Rotterdam, [ECLI:NL:RBROT:2021:2304](#), over de inschakeling van een verwerker zonder toestemming van eiser
- 22 maart 2021, Rechtbank Overijssel, [ECLI:NL:RBOVE:2021:1219](#), over prioritering door de AP bij parallelle bestuursrechtelijke procedures → **zie toelichting hierna**
- 31 maart 2021, Rechtbank Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2021:3090](#), over een boete en een last onder dwangsom aan een ziekenhuis voor onvoldoende interne beveiliging van patiëntendossiers → **zie toelichting hierna**
- 26 april 2021, Rechtbank Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2021:4490](#), over inzage verleend door een telecomaandbieder
- 4 mei 2021, Rechtbank Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2021:4631](#), over inzage verleend door een bank met betrekking tot een executieveiling
- 15 juni 2021, Rechtbank Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2021:6366](#), over een klacht tegen burens over de plaatsing van beveiligingscamera's
- 30 juni 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:1420](#), over de opheffing van een last onder dwangsom met betrekking tot een afvalpas → **zie toelichting hierna**
- 30 juni 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:1407](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen een psychiatrische observatiekliniek vanwege een verstrekking van medische gegevens aan een tuchtcollege
- 10 september 2021, Rechtbank Amsterdam, [ECLI:NL:RBAMS:2021:6488](#), over een klacht over de wijze waarop RDW registervergelijkingen uitvoert
- 21 september 2021, Rechtbank Rotterdam, [ECLI:NL:RBROT:2021:9014](#), over een veelprocedeerder wiens klacht betrekking heeft op onherroepelijke besluiten, uitspraken
- 29 september 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2164](#), over belanghebbendheid bij een verwerkingsverbod aan de minister van Financiën voor het verwerken van het BSN in het btw-identificatienummer van zelfstandigen zonder personeel

- 6 oktober 2021, Conclusie advocaat-generaal M. Bobek, [ECLI:EU:C:2021:822](#), over de bevoegdheid van de toezichthouder ten aanzien van verwerkingen door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken → **zie toelichting hierna**
- 1 november 2021, Rechtbank Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2021:13707](#), over de toepassing van artikel 6:20, lid 4, Awb met betrekking tot een klacht ingediend tegen de Belastingdienst
- 9 november 2021, Rechtbank Amsterdam, [ECLI:NL:RBAMS:2021:6379](#), over de plaatsing van beveiligingscamera's in een flatgebouw door de VvE
- 10 november 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2508](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen de NS vanwege o.a. de verplichting om in en uit te checken bij een abonnement → **zie toelichting hierna**
- 10 november 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2509](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen de verwerking van persoonsgegevens door de NS bij o.m. het voordeelurenabonnement → **zie toelichting hierna**
- 10 november 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2510](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen de NS vanwege o.a. de verplichting om in en uit te checken bij een abonnement → **zie toelichting hierna**
- 10 november 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2514](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen de NS vanwege o.m. het in rekening brengen van servicekosten bij het opladen/opwaarderen van een anonieme OV-chipkaart met contant geld → **zie toelichting hierna**
- 10 november 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2511](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen de afschaffing van contante betaling in de bus → **zie toelichting hierna**
- 24 november 2021, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, [ECLI:NL:RVS:2021:2621](#), over een verzoek om handhavend op te treden tegen het verwerken van medische persoonsgegevens door zorgverzekeraars

Ziekenhuis

De AP heeft het HagaZiekenhuis in 2019 een boete en een last onder dwangsom opgelegd omdat het ziekenhuis de interne beveiliging van patiëntendossiers niet op orde had. Het ziekenhuis had op twee onderdelen onvoldoende beveiligingsmaatregelen getroffen:

1. Bij een goede beveiliging hoort authenticatie waarbij ten minste twee factoren betrokken worden; en
2. Het ziekenhuis moet regelmatig controleren wie welk dossier raadpleegt. Tegen dit sanctiebesluit heeft het ziekenhuis eerst bezwaar en later beroep ingesteld.

De rechtbank matigt de boete tot een bedrag van € 350.000,-. De rechtbank beslist onder meer dat de AP artikel 32 van de AVG over beveiliging van de verwerking mocht invullen met behulp van elementen uit de toepasselijke NEN-normen, te weten tweefactorauthenticatie en regelmatige controle op de logging. De NEN-normen zijn algemeen geaccepteerde beveiligingsstandaarden binnen de praktijk van de informatiebeveiliging in de zorg.

Over de boetehoogte oordeelt de rechtbank dat het gehanteerde basisboetebedrag van € 310.000,- niet onredelijk is. Wel stelt de rechtbank dat de verhoging van dit bedrag met tweemaal € 75.000,- bovenop de basisboete leidt tot een totaal boetebedrag dat niet evenredig is. De rechtbank kan de AP weliswaar volgen

in haar motivering om boeteverhogende omstandigheden aan te nemen, maar vindt dat de AP daar een te groot bedrag aan koppelt. Met name gelet op de door het ziekenhuis uit zichzelf getroffen (andere) maatregelen. Aan die getroffen maatregelen had meer gewicht moeten worden toegekend.

Tegen de uitspraak is geen hoger beroep ingesteld.

Afvalpas

De AP heeft in 2017 naar aanleiding van een handhavingsverzoek het college van burgemeester en wethouders van Arnhem een last onder dwangsom opgelegd in verband met de verwerking van persoonsgegevens bij het gebruik van adresgebonden afvalpassen om ondergrondse vuilcontainers te openen. Deze zaak gaat over het besluit van de AP om de last op te heffen omdat is voldaan aan de voorwaarden voor opheffing en omdat het college met een nieuw afvalpassysteem de AVG niet meer overtreedt als de last wordt opgeheven. De verzoeker om handhaving is het daar niet mee eens.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) oordeelt in hoger beroep dat het voorkomen van restafval en het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval valt onder de taak van algemeen belang van de gemeente om te zorgen voor de inzameling van huishoudelijk afval. De taak van algemeen belang hoeft niet in een formele wet te staan. Wel dient de wetgeving waar de verwerking op is gebaseerd duidelijk en nauwkeurig te zijn en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is.

Voorts moet de verwerking noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van algemeen belang. Dat betekent niet dat de verwerking alleen rechtmatig is als de taak van algemeen belang niet kan worden vervuld zonder dat gegevens worden verwerkt. De verwerking is niet rechtmatig als er andere wijzen van vervulling van de taak van algemeen belang zijn waarmee hetzelfde doel kan worden bereikt of de verwerking disproportioneel is. De verwerkingsverantwoordelijke moet aantonen dat een verwerking noodzakelijk is voor het verwezenlijken van een bepaald doel. De verwerkingsverantwoordelijke hoeft echter niet alle mogelijke alternatieven te bedenken. Het feit dat een betrokkene alternatieven moet aandragen betekent niet dat de bewijslast wordt omgedraaid. De AP moet vervolgens beoordelen of de inbreuk op de privacy is beperkt tot wat voor het behalen van het doel strikt noodzakelijk is. Hoe gedetailleerder de betrokkene het alternatief beschrijft, hoe indringender het onderzoek van de AP moet zijn.

In navolging van de AP en de rechtbank kan volgens de Afdeling het doel in deze zaak in redelijkheid niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokken persoon minder nadelige wijze worden verwezenlijkt. Daarbij speelt een rol dat de verwerking van geringe omvang is en beperkt blijft tot wat noodzakelijk is voor het behalen van de doeleinden van de gemeente: het voorkomen van gebruik van de containers door bedrijven en door niet-Arnhemmers, het bepalen welke inzamelingsroutes worden gevolgd en het bepalen in welke wijken voorlichting nodig is over het scheiden van afval. Het hoger beroep is ongegrond verklaard, waarmee het besluit van de AP onherroepelijk is geworden.

OV-zaken

De Afdeling heeft vijf uitspraken gedaan op hoger beroep die te maken hebben met de verwerking van persoonsgegevens in het openbaar vervoer. Een terugkerend punt in de uitspraken is of de verwerkingen wel konden worden gebaseerd op de vervoersovereenkomst tussen de vervoerder en de reiziger, gezien de

monopoliepositie van de vervoerder. De Afdeling bevestigt het standpunt van de AP dat die omstandigheid niet betekent dat niet kan worden uitgegaan van het bestaan van een overeenkomst en oordeelt verder dat zij als bestuursrechter niet bevoegd is om te oordelen over de rechtsgeldigheid van die overeenkomst; daarvoor verwijst de Afdeling partijen naar de civiele rechter.

Over de overeenkomst als grondslag voor verwerking van persoonsgegevens overweegt de Afdeling dat, zoals blijkt uit Richtsnoeren 2/2019 van de European Data Protection Board (EDPB), artikel 6, tweede lid, onder b, van de AVG strikt moet worden geïnterpreteerd. Het enkele feit dat de verwerking van gegevens onder een overeenkomst valt of daarmee verband houdt, betekent niet deze verwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst.

In navolging van de AP en de rechtbank acht de Afdeling controle op correcte naleving van de reisvoorwaarden een wezenlijk onderdeel van de overeenkomst, en vormt ook de regeling “geld terug bij vertraging” (hierna: GTBV) daarvan onderdeel. Met de in- en uitcheckgegevens van de OV-chipkaart kan effectiever en efficiënter worden gewaarborgd dat eventuele abonnementsgelden en de verschuldigde reissom worden voldaan dan met het papieren treinkaartje, zodat de AP dit geen redelijk alternatief heeft hoeven vinden. Datzelfde geldt voor GTBV: omdat van tevoren niet bekend is welke reis vertraging zal oplopen, moeten van alle reizen die met de OV-chipkaart worden gemaakt de reisgegevens worden verwerkt. De genoemde alternatieven doen afbreuk aan een betrouwbare, efficiënte en effectieve manier van het uitvoeren van de GTBV-regeling. Tot slot is het bij het betreden en verlaten van een station noodzakelijk om in en uit te checken omdat het zo kan zijn dat niet met de trein is gereisd omdat een trein niet reed of vertraging had. In dat geval kan een reiziger een beroep doen op de GTBV-regeling en kan de NS aan de hand van de in- en uitcheckgegevens controleren of een rechtmatig beroep wordt gedaan op deze regeling.

In een zaak over de weigering van contante betaling in de bus komt de Afdeling tot het oordeel dat de vervoerder hiertoe mocht overgaan met het oog op de veiligheid in de bus. De verwerkingen van persoonsgegevens die bij betaling in de bus plaatsvinden, kunnen ook noodzakelijk worden geacht ter uitvoering van de vervoersovereenkomst.

Alle hoger beroepen zijn ongegrond verklaard, waarmee de besluiten van de AP in die zaken onherroepelijk zijn geworden.

Klachten over behandeling van (inzage)verzoeken door bestuursorganen

Een verzoek aan een bestuursorgaan met betrekking tot rechten van betrokkenen (zoals inzage in of het wissen van persoonsgegevens) leidt tot een Awb-besluit waartegen bestuursrechtelijke rechtsbescherming (bezwaar, (hoger) beroep) openstaat of heeft gestaan. Bij de behandeling van AVG-klachten over dit soort verzoeken hanteert de AP als vaste lijn dat zij het in beginsel niet aangewezen vindt om naast die bestaande rechtsbeschermingsprocedures, via de route van nader onderzoek naar aanleiding van een klacht op grond van artikel 77 van de AVG, als het ware een parallelle bestuursrechtelijke procedure te doorlopen. De route via de AP is inhoudelijk een afgeleide van de primair aangewezen weg van bezwaar en beroep tegen de besluitvorming van het bestuursorgaan zelf - en kan die doorkruisen. Hierbij neemt de AP nadrukkelijk haar prioriteringsbeleid voor de behandeling van AVG-klachten in aanmerking. De AP heeft deze ruimte op grond van artikel 57, eerste lid, onder f, van de AVG waarin is neergelegd dat de inhoud van de klacht wordt onderzocht in de mate waarin dat gepast is.

De Rechtbank Overijssel heeft in de uitspraak van 22 maart 2021 geoordeeld dat zij zich in deze zienswijze en aanpak van de AP kan vinden. Dit gebeurde in een zaak over een verwijderingsverzoek waarbij tegen de besluitvorming door het college van burgemeester en wethouders bestuursrechtelijke rechtsbescherming heeft opengestaan, waarvan eiser ook gebruik heeft gemaakt.

Tegen deze uitspraak is hoger beroep ingesteld.

Conclusie Advocaat-generaal: toezicht op verwerkingen door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken

Advocaat-generaal (hierna: A-G) Bobek heeft op 6 oktober 2021 advies uitgebracht aan het Hof van Justitie van de EU (hierna: HvJ EU) naar aanleiding van prejudiciële vragen van de Nederlandse rechter. Deze zaak gaat over het geven van inzage door de Afdeling in een aantal processtukken aan een journalist op de dag van de zitting, zodat die beter verslag kan doen van de zitting. De Rechtbank Midden-Nederland heeft vragen of de Afdeling daarbij zijn “rechterlijke taken” uitoefende in de zin van artikel 55, derde lid, van de AVG (29 mei 2020, [ECLI:NL:RBMNE:2020:2028](#)). Het antwoord op die vragen is van belang voor de bevoegdheid van de AP. Het standpunt van de AP is dat zij in deze kwestie niet bevoegd is om op te treden tegen de Afdeling, omdat op grond van dit artikel 55, derde lid, van de AVG de toezichthoudende autoriteiten niet bevoegd zijn als het gaat om verwerkingen van persoonsgegevens door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken. De achtergrond van deze bepaling is de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te beschermen. De A-G is het hierin eens met de AP. Hij is van mening dat de AVG niet vereist dat (door de AP) wordt bepaald of door een verwerking door nationale gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken de onafhankelijke rechterlijke oordeelsvorming in een concrete zaak wordt geraakt. Ook is de vaststelling van de aard en het doel van een bepaalde verwerking niet relevant om te bepalen of de nationale gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken handelden.

Het is nog niet bekend wanneer het HvJ EU uitspraak zal doen.